

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди
Кафедра освітології та інноваційної педагогіки

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ВИХОВНА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В ДИТЯЧИХ ЗАКЛАДАХ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ

*Методичні рекомендації для здобувачів першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти*

Зображення згенеровано штучним інтелектом

Харків – 2024

УДК 378.147.091.33-027.22:379.83](072)

О-64

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (протокол № 3 від 20.03.2024 р.)

Укладачі: **Боярська-Хоменко А.В., Васильєва С.О.**

Рецензенти: **Довженко Т.О.**, доктор педагогічних наук, професор, декан факультету початкового навчання Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;

Бойченко М.А., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка.

Організаційно-виховна педагогічна практика в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку / А.В. Боярська-Хоменко, С.О. Васильєва Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2024. 100 с.

У методичних рекомендаціях розкрито мету, завдання, зміст, особливості організації та проведення організаційно-виховної педагогічної практики здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у закладах оздоровлення та відпочинку. Подано вимоги до оформлення звітної документації, основні нормативно-правові документи з організації діяльності дитячих закладів оздоровлення та відпочинку.

Рекомендовано здобувачам 3 курсу першого (бакалаврського) рівня спеціальностей 014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями), керівникам практики університету.

© Боярська-Хоменко А.В., Васильєва С.О.
ХНПУ імені Г.С. Сковороди

ЗМІСТ

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ВИХОВНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	5
РОЗДІЛ 1 ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ В РЕЖИМІ ОФЛАЙН.....	8
Програма організаційно-виховної практики.....	8
Організаційно-педагогічна діяльність здобувачів освіти у ДЗОВ.....	12
Перелік обов'язкових завдань.....	14
Звітна документація.....	14
Оцінювання.....	14
Критерії оцінювання звітної документації.....	14
РОЗДІЛ 2 ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ В ДИСТАНЦІЙНОМУ та/або ЗМІШАНОМУ ФОРМАТАХ.....	18
Програма організаційно-виховної практики.....	18
Організаційно-педагогічна діяльність здобувачів вищої освіти.....	22
Перелік обов'язкових завдань.....	23
Звітна документація.....	24
Оцінювання.....	24
Критерії оцінювання.....	24
РОЗДІЛ 3 ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ В ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ НА БАЗІ КАФЕДР ЗВО.....	28
Програма організаційно-виховної практики.....	28
Організаційно-педагогічна діяльність здобувачів вищої освіти.....	32
Перелік обов'язкових завдань.....	34
Звітна документація.....	34
Оцінювання.....	35
Критерії оцінювання.....	36
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	40
ДОДАТКИ.....	43
Додаток А. Пам'ятка студентам щодо проходження організаційно-виховної педагогічної практики в режимі офлайн.....	43
Додаток Б. Зразок оформлення заяви для проходження організаційно-виховної практики.....	45
Додаток В. Характеристика студента-практиканта.....	46
Додаток Г. Звіт студента-практиканта.....	48
Додаток Д. План-сітка роботи загону на термін табірної зміни.....	50
Додаток Е. Щоденник психолого-педагогічних спостережень.....	51

Додаток Ж. Розробка залікового виховного заходу.....	52
Додаток З. Схеми звіту ознайомлення з нормативними документами, звіту ознайомлення з матеріально технічно бази ДЗОВ, аналізу сайту ДЗОВ.....	53
Додаток К. Схема аналізу вікової категорії дітей загону.....	56
Додаток Л. Схема аналізу конфліктних ситуацій.....	57
ДОВІДКОВІ МАТЕРІАЛИ.....	58

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ВИХОВНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Мета організаційно-виховної педагогічної практики – розвиток загальнопедагогічної, організаційної, мовно-комунікативної, інформаційно-цифрової, психологічної, емоційно-етичної, інклюзивної, прогностичної компетентностей, а також компетентності педагогічного партнерства і здатності до навчання впродовж життя; набуття досвіду організації тимчасового дитячого колективу під час літнього відпочинку; формування умінь та навичок поєднувати колективні, групові та індивідуальні форми роботи.

Завдання:

- поглиблення, закріплення й застосування знань із загальної педагогіки, основ педагогічної майстерності, провайдингу освітніх технологій, соціальної педагогіки, психології в практичній діяльності;
- формування у здобувачів професійних якостей, власного стилю професійної діяльності;
- вивчення специфіки проявів вікових та індивідуальних особливостей дітей;
- формування й розвиток у майбутніх педагогів навичок педагогічного спілкування з дітьми;
- вивчення специфіки планування виховної роботи у тимчасовому дитячому колективі;
- набуття досвіду організації колективно-творчої діяльності за всіма напрямками виховання (національно-патріотичного, розумового, морального, естетичного, трудового, фізичного, екологічного та ін.).

У результаті проходження організаційно-виховної практики студент повинен оволодіти такими **уміннями і навичками:**

- планувати системну, послідовну виховну роботу загону на період табірної зміни у відповідності до планів виховної роботи табору, гуртків і клубів за інтересами;
- створювати умови для забезпечення повноцінного розвитку особистості, використовувати основні стратегії виховної роботи з дітьми, що сприяють повноцінному розкриттю їхнього потенціалу, здібностей, інтересів та нахилів, формуванню їхньої позитивної самооцінки;
- застосовувати механізми реалізації суб'єкт-суб'єктних відносин між вихователем і вихованцями;
- планувати, організовувати та реалізовувати виховний процес з урахуванням принципів здорового й безпечного способу життя,

створювати умови для збереження психоемоційного і фізичного здоров'я дітей, дотримання ними вимог санітарії та гігієни;

- організовувати та реалізовувати виховну роботу в таборі із урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей, їх інтересів;

- моделювати і проводити виховні заходи з дітьми різних виховних категорій;

- формувати тимчасовий дитячий колектив і використовувати його виховні можливості;

- використовувати практики, що заохочують дітей до ефективної взаємодії, формують навички конструктивної побудови стосунків, розвивають здатність до взаєморозуміння засобами активної і пасивної комунікації;

- застосовувати прийоми й методи збагачення мовлення дітей для висловлювання ними думок, почуттів і ставлень, сприяння мовній творчості вихованців;

- організовувати діалог і полілог з дітьми і колегами, поважаючи права людини й суспільні цінності;

- застосовувати в обговоренні освітніх, соціальних і життєвих проблем методики усвідомленого й емпатичного слухання, толерантної та безконфліктної комунікації;

- забезпечувати педагогічну підтримку осіб з особливими освітніми потребами;

- вживати заходів щодо запобігання та протидії булінгу, різним проявам насильства серед вихованців;

- здійснювати профілактичні заходи, використовувати ефективні способи зі збереження особистого фізичного та психоемоційного здоров'я під час професійної діяльності, використовувати методики зміцнення здоров'я та запобігання захворюванням, професійному вигоранню;

- визначати потреби особистого професійного розвитку, здійснювати рефлексію щодо власної педагогічної діяльності;

- використовувати цифрові пристрої, їхнє базове програмне забезпечення; працювати з операційними системами, онлайн-сервісами, файлами, мережею Інтернет;

- критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел, вплив інформації на свідомість і розвиток дітей, на прийняття рішень;

- використовувати відкриті електронні (цифрові) освітні ресурси педагогічного спрямування для професійного розвитку та обміну педагогічним досвідом, створювати й наповнювати власне е-портфоліо;

- уникати небезпек в інформаційному просторі; забезпечувати захист і збереження персональних даних;
- добирати електронні (цифрові) ресурси, оцінювати їхню ефективність для досягнення виховних цілей;
- модифікувати, редагувати, комбінувати наявні електронні (цифрові) ресурси; створювати (за потреби) особисто нові електронні (цифрові) ресурси.

РОЗДІЛ 1

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ В РЕЖИМІ ОФЛАЙН

Програма організаційно-виховної практики

1. *Місце організаційно-виховної практики в системі професійної підготовки майбутніх учителів.*

Мета, завдання та зміст організаційно-виховної практики. Нормативно-правові акти з питань організації відпочинку та оздоровлення дітей. Вимоги до оформлення звітної документації з практики. Особливості організаційно-виховної практики в різних типах дитячих закладів оздоровлення та відпочинку в літній період.

2. *Педагогічні можливості дитячих закладів оздоровлення і відпочинку (ДЗОВ). Логіка табірної зміни. Планування виховної роботи в таборі, загоні.*

Виховний та розвивальний характер літніх канікул. Дитячий заклад оздоровлення та відпочинку як виховна, культурно-дозвіллева та оздоровча установа. Особливості його виховного потенціалу для забезпечення емоційно привабливого дозвілля, відновлення здоров'я, творчої самореалізації дітей та підлітків. Особливості природного і соціального оточення, їх використання у виховній роботі. Особливості природного і соціального оточення, врахування його потенціалу, як інтегрованого впливу на особистість. Наступність у роботі зі школою, сім'єю, дитячими громадськими організаціями. Принципи роботи. Функції ДЗОВ, пріоритетні напрями роботи.

Три періоди (цикли) табірної зміни – організаційний, основний та підсумковий.

Організаційний період. Адаптація дітей до життя табору, знайомство дітей між собою, з вожатими; створення тимчасових дитячих колективів, організаційні збори загонів, табору; колективне планування, «Подорож по службах табору», «вогники» знайомства, запис у гуртки, секції, свята творчості, інші форми включення дітей та підлітків в активне життя.

Основний період. Колективна організація справ у загоні, взаємодія загонів. Роль органів самоврядування (постійних і тимчасових) в організації життя табору. Колективно-організаторська діяльність. Зміст, форми і методи основних видів виховної діяльності табору, їх взаємодія. Соціальна діяльність, напрями роботи табору, їх зв'язок з прилеглими населеними пунктами.

Самообслуговуюча та продуктивна праця. Спільна робота з підприємствами, установами, господарствами з професійної орієнтації підлітків. Створення майстерень, ремонтних бригад, табірних бюро добрих послуг.

Пізнавальна діяльність з розширення кругозору дітей, вивчення історичних, трудових і мистецьких пам'яток, культурно-історичних традицій свого регіону.

Фізкультурно-оздоровча, туристсько-краєзнавча діяльність.

Художньо-естетична діяльність. Створення умов для художньої творчості дітей, естетики побуту, розвитку естетичного смаку, культури поведінки і взаємин.

Екологічна та природоохоронна діяльність. Створення екологічних карт, стежок, «зелених» і «блакитних» патрулів. Обладнання на території табору саду, городу, теплиці та інших об'єктів.

Діяльність клубів, гуртків, секцій з розвитку інтересів, здібностей до творчості у дітей.

Заключний період. Організація діяльності загонів і табору з підведення підсумків життя й роботи за зміну. Використання творчих форм звіту, оглядів знань, умінь. Прощальні вогнища, «вогники». Форми заохочення.

Технологія планування виховної роботи в ДЗОВ. Види планів та їх структура. Форми залучення дітей до планування. Загонова документація вожатого, вихователя.

3. Організація праці вожатого. Педагогічний стиль вожатого. Педагогічна етика в умовах ДЗОВ.

Робочий день вожатих і вихователів: нормативно-правові норми й вимоги. Документація вожатого. Відповідальність за охорону здоров'я та життя дітей. Особливості взаємодії з колегами по заgonу: розподіл обов'язків і функцій, пред'явлення єдиних педагогічних вимог.

Союзники і помічники вожатого: взаємодія з тренерами, інструкторами з фізкультури, плавання, керівниками гуртків.

Педагогічна етика. Педагогічний стиль вожатого. Імідж педагога. Творча особистість вожатого – одна з умов успіху педагогічної діяльності. Авторитет вожатого серед дітей та дорослих. Творче вирішення педагогічних завдань, вихід із складних соціально-педагогічних ситуацій. Етикет на всі випадки життя.

4. Охорона життя та здоров'я дітей у ДЗОВ.

Гігієна табірної життя (режим дня, гігієна харчування дітей у таборі, гігієнічні вимоги до спальних корпусів, гігієна купання, правила поведінки дітей біля водоймищ).

Правові норми поведінки вихованців, дисципліна у таборі.

Використання природно-кліматичних умов місцевості для зміцнення здоров'я й загартування, заняття фізичною культурою, спортом і туризмом у таборі (ранкова гімнастика, фізкультурні заняття та ігри, уроки плавання, навчально-тренувальні заняття у фізкультурних гуртках та секціях, прогулянки, екскурсії, турпоходи, фізкультурні забави на вечорах та загальнотабірних святах).

Правила техніки безпеки та їх роль у попередженні дитячого травматизму (протипожежна безпека); дії керівника дитячого колективу в екстремальних випадках (поведінка при ушкодженні струмом, хімічними речовинами).

Валеологічне виховання дітей у літньому оздоровчому таборі (формування загальних уявлень дітей щодо власного здоров'я, широка пропаганда здорового способу життя).

5. Особливості створення тимчасового дитячого колективу. Самоврядування та співуправління у таборі.

Поняття про тимчасовий дитячий колектив. Його психологічні особливості: збірність, автономність, динамізм внутрішньокolleктивних стосунків, інтенсивність спілкування, особливі темп і ритм життя. Циклічність у формуванні та розвитку. Особливості формування та роботи з тимчасовим дитячим колективом.

Організація дитячого самоврядування та принципи взаємодії органів самоврядування з дорослими. Співуправління. Нестандартні, творчі форми організації дитячого самоврядування.

6. Психологічні основи роботи вожатого з різними категоріями дітей.

Особливості діяльності вожатого, вихователя з вивчення особистості дитини та колективу в умовах табору. Врахування вікових та психологічних особливостей дітей при організації оздоровчо-виховного процесу.

Особливості організації оздоровлення та відпочинку молодших школярів, молодших та старших підлітків. Врахування гендерної рівності при організації дозвілля дітей.

Психологічні засади діяльності вожатого, вихователя з адаптації дітей-сиріт, дітей з особливими потребами з урахуванням категорій

освітніх труднощів (інтелектуальних, функціональних, фізичних, навчальних, соціоадаптаційних) та рівнів підтримки.

7. Психологія ефективного спілкування в умовах ДЗОВ.

Специфіка спілкування вожатого, вихователя з дітьми в літньому оздоровчому таборі. Забезпечення педагогічно-доцільного стилю взаємин при розв'язанні педагогічних ситуацій.

Прийоми оптимізації педагогічної взаємодії вожатого з колегами та вихованцями.

8. Розвиток творчих здібностей та інтересів дітей у ДЗОВ.

Завдання літніх об'єднань з розвитку інтересів і здібностей дітей та підлітків. Форми і методи вивчення інтересів вихованців, їх вікових та індивідуальних особливостей.

Види, форми і порядок створення творчих об'єднань. Методика роботи інструктора, вожатого, керівника гуртка, що поєднує масові, групові та індивідуальні методи роботи. Правила техніки безпеки.

Ознайомлення з програмами гуртків, секцій для оздоровчих таборів. Методика підготовки програм для загонів, гуртків з урахуванням місцевих умов і бази дитячих оздоровчих таборів.

Методика організації клубних занять. Форми і методи участі колективів гуртків і клубів в організації спільних справ табору.

Види і форми заохочення та стимулювання занять підлітків в творчих об'єднаннях. Підсумкові виставки, концерти, свята та інші форми колективного та індивідуального звіту.

9. Організація та проведення масових заходів у ДЗОВ.

Акторська майстерність вожатого. Принципи розробки сценарію та проведення масових заходів з дітьми в умовах дитячого табору. Режисура масових заходів. Поради та правила з організації та проведення дитячих свят, шоу, конкурсів, фестивалів, концертів тощо. Нетрадиційні свята в таборі.

10. Ігротехніка. Банк ігор та ігрових форм для ДЗОВ.

Провідна роль гри в організації виховної та оздоровчої роботи в дитячому оздоровчому таборі. Види ігор. Сучасні ігрові технології. Педагогічне керівництво грою.

11. Методика організації та проведення туристичної діяльності.

Необхідність рухливих ігор в оздоровчо-виховному процесі в таборі. Планування спортивних змагань у загоні. Забезпечення техніки безпеки під час проведення спортивних та рухливих ігор.

12. Використання інформаційних і цифрових ресурсів у діяльності ДЗОВ.

Онлайн сервіси у організації групової і колективної роботи. Сучасні цифрові платформи, спрямовані на забезпечення дозвілєвої діяльності дітей та можливості їх використання. Онлайн музеї, екскурсії тощо.

Організаційно-педагогічна діяльність здобувачів освіти у ДЗОВ

1. Ознайомлення із завданнями та змістом практики.

Ознайомлення із завданнями та змістом практики, розподілом за базами практики, з керівниками практики, вимогами до оформлення звітної документації під час настановчої конференції. Самостійне опрацювання методичних рекомендацій студентам-практикантам.

2. Знайомство з базою практики.

Знайомство з умовами роботи, правилами внутрішнього розпорядку, традиціями табору, педагогічним колективом, обслуговуючим персоналом. Знайомство з вихованцями та їхніми батьками. Ознайомлення з особливостями сімейного виховання дітей загону, станом їхнього здоров'я, виявлення інтересів і захоплень дітей, рівня їхніх умінь та навичок в організації спільної діяльності. Вивчення специфіки прояву вікових та індивідуальних особливостей дітей. Проведення діагностики особистості кожної дитини (особливості емоційної й вольової сфери, здібності та схильності, прояв властивостей нервової системи й темпераменту) методами психолого-педагогічних досліджень (спостереження, бесіда, анкетування, тестування тощо).

3. Знайомство з матеріально-технічною базою ДЗОВ.

Ознайомлення з особливостями матеріально-технічної бази закладу оздоровлення. Виявлення його спрямованості, позитивних та негативних ознак.

4. Організація спільної діяльності загону.

Спільно з дітьми загону студент-практикант має: сформулювати мету, завдання та окреслити перспективи для дозвілєвої діяльності майбутнього колективу; розподілити обов'язки; сформувати органи самоврядування; скласти план роботи загону на період табірної зміни; розробити назву загону, девіз, пісню, емблему.

5. Організація ігрової діяльності.

Підготовка й проведення разом з дітьми різних ігор: пізнавальних, розвивальних, музичних, імітаційних, ділових, ігор-вправ, атракціонів, забавок, жартів.

6. Організація художньо-творчої діяльності дітей у загоні й гурткової діяльності у таборі.

Підготовка й проведення разом з дітьми концертів, оглядів, конкурсів, днів творчості, музичних і фольклорних фестивалів, дискотек. Допомога їм у виборі гуртків, секцій відповідно до їхніх здібностей та інтересів.

7. Організація оздоровчо-спортивної діяльності дітей.

Розробка й проведення спортивних ігор та естафет у таборі, на місцевості, під час купання. Підбір і проведення психокорегуючих ігор та вправ для дітей залежно від виявлених у них потреб. Навчання дітей елементарним засобам відновлювально-оздоровчої діяльності, прийомам виживання в екстремальних ситуаціях.

8. Організація трудової діяльності дітей.

Навчання дітей різним формам трудової діяльності (вироби із паперу, ниток, квілінг тощо), навички самостійної організації власної трудової діяльності.

9. Вивчення соціально-психологічного клімату педагогічного колективу.

Виявлення на основі спостереження за взаєностосунками між членами педагогічного колективу табору: характеру взаєностосунків, ступеня взаємної поваги й довіри, взаємодопомоги; характеру міжособистісних конфліктів та способів їх розв'язання.

10. Вивчення специфіки прояву вікових та індивідуальних особливостей дітей.

Підбір методик для проведення діагностики особистості дитини (особливості емоційної й вольової сфери, здібності та схильності, прояв властивостей нервової системи й темпераменту) методами психолого-педагогічних досліджень (спостереження, бесіда, анкетування, тестування тощо).

11. Підбиття підсумків організації діяльності тимчасового дитячого колективу.

Аналіз досягнутого рівня розвитку колективу, досягнень у розвитку кожної дитини, ефективності обраних форм і методів виховної роботи.

12. Узагальнення отриманих на практиці результатів.

Оформлення звітної документації з організаційно-виховної практики.

13. Захист результатів практики.

Презентація результатів організаційно-виховної практики на підсумковій конференції.

Перелік обов'язкових завдань

1. Участь у настановчій конференції.
2. Ведення щоденника психолого-педагогічних спостережень
2. Розробка назви, девізу, пісні, емблеми загону.
3. Складання плану роботи загону на зміну.
4. Розробка залікового виховного заходу загону.
5. Проведення залікового виховного заходу
6. Оформлення звітної документації.
7. Підготовка презентації з фото результатів організаційно-виховної практики на підсумковій конференції.

Звітна документація

1. Характеристика студента-практиканта (Додаток В)
2. Щоденник психолого-педагогічних спостережень (Додаток Е)
3. Звіт про виконану роботу в таборі (Додаток Г)
4. План роботи загону на зміну (Додаток Д)
5. Розробка залікового виховного заходу загону (Додаток Ж)
6. Презентація із фото-звітом з проведених заходів та повсякденного життя загону

Оцінювання

Зміст завдання	Максимальна кількість балів
Характеристика студента-практиканта	30
Щоденник психолого-педагогічних спостережень	20
Звіт про виконану в таборі роботу	10
План роботи загону на зміну	10
Розробка й проведення залікового виховного заходу	20
Демонстрація презентації під час підсумкової конференції	10
Разом	100 балів

Критерії оцінювання

Характеристика студента-практиканта

Залежно від оцінки, виставленої керівництвом бази практики, студенти отримують такі бали:

90 – 100 балів – 10 балів;

82– 89 балів – 8 балів;

- 74– 81 балів – 6 балів;
- 69– 73 балів – 4 бали;
- 60 – 68 балів – 2 бали;
- 1 – 59 балів – 0 балів.

Щоденник психолого-педагогічних спостережень

0-5 балів. Щоденник оформлено неохайно, наведені відомості про діяльність практиканта не повністю відповідають вимогам його оформлення. Не відображено діяльність практиканта з пізнавальної, виховної, суспільно-громадської, організаторської, художньо-естетичної, спортивно-оздоровчої діяльності. Щоденник не містить, або містить фрагментарні дані спостережень та власного аналізу педагогічних ситуацій які виникали в процесі педагогічної діяльності.

6-10 бали. Щоденник оформлено охайно, проте є деякі відхилення від вимог до його оформлення та ведення. Зміст проведеної роботи відображено фрагментарно, містить не всі дані стосовно реалізації пізнавальної, виховної, суспільно-громадської, організаторської, художньо-естетичної, спортивно-оздоровчої діяльності в таборі. Частково міститься відображення найголовніших подій, явищ, які відбувались протягом дня. Частково наведено короткий аналіз виховної роботи, недостатньо приділено уваги висновкам про результативність організаційно-виховної роботи.

11-15 Щоденник оформлено охайно, містить стилі данні про кожен день роботи практиканти. Наведено відомості про пізнавальну, виховну, суспільно-громадську, організаторську, художньо-естетичну, спортивно-оздоровчу діяльність, щоденну роботу практиканта. Щоденник стисло відображає найголовніші події, явища, які відбувались протягом дня. Зроблено акценти на аналізі педагогічних ситуації. Виховна робота відображена з визначенням форм та методів її реалізації. Висловлено власні пропозиції та побажання стосовно організації роботи в таборі.

16-20 Щоденник оформлено охайно, старанно, відповідно до вимог. У ньому відображено щоденну пізнавальну, виховну, суспільно-громадську, організаторську, художньо-естетичну, спортивно-оздоровчу діяльність практиканта. Щоденник висвітлює найголовніші події, явища, які відбувались протягом дня. Наведено педагогічні ситуації, та їх аналіз, визначено причини їх виникнення, окреслено шляхи вирішення. Виховна робота відображена з визначенням форм та методів її реалізації. Висловлено власні пропозиції та побажання стосовно організації роботи в таборі.

Звіт про виконану в таборі роботу

0-3 бали – структура звіту не повністю відповідає вимогам (можуть бути відсутні деякі розділи, наприклад, умови роботи в оздоровчому

закладі, зміст проведеної роботи, короткий аналіз своєї роботи, висновки про результативність організаційно-виховної практики, пропозиції щодо вдосконалення практики та підготовки до неї).

4-7 балів – звіт складено у відповідності до заданої структури, детально розкрито зміст проведеної у таборі роботи, наявні елементи самоаналізу, проте відчуються труднощі у формулюванні висновків та пропозицій щодо вдосконалення організаційно-виховної практики та підготовки до неї.

8-10 балів – у звіті наявні всі задані структурні елементи, відображено творчий підхід до організації різних видів діяльності з вихованцями, представлені результати аналітичної роботи студента, наявні обґрунтовані зауваження та пропозиції щодо вдосконалення організаційно-виховної практики та підготовки до неї.

Розробка й проведення залікового виховного заходу

0-3 бали – виховний захід проведено згідно плану роботи, однак студенту не вдалося залучити вихованців до активної участі в його підготовці й проведенні; представлена методична розробка засвідчує недостатність знань з теми виховного заходу, недостатню методичну підготовку до організації різних видів діяльності дітей; відсутній (або наявний у вигляді окремих спроб) самоаналіз проведеної роботи, відсутні висновки про її ефективність, емоційну реакцію дітей.

4-7 балів – виховний захід проведено згідно плану роботи на належному організаційно-методичному рівні, студент залучив більшу частину вихованців до активної діяльності, однак решта перебувала у ролі пасивних спостерігачів; мета і завдання практично досягнуті; представлено детальну методичну розробку заходу; однак самоаналіз виконано на фрагментарному рівні, відсутнє адекватне використання психолого-педагогічної термінології.

8-10 балів – виховний захід проведено на належному організаційно-методичному рівні; студент виявив організаторські та творчі здібності під час його підготовки й проведення, вміло керував діяльністю вихованців, проявив індивідуальний підхід до них, завдяки чому всі члени загону приймали посильну участь у спільній діяльності; зміст самоаналізу засвідчує позитивний вплив проведеного заходу на інтелектуальну та емоційно-вольову сфери дітей; представлено детальну, грамотну методичну розробку заходу із списком використаної літератури.

Демонстрація презентації під час підсумкової конференції

Останнім етапом, що завершує організаційно-виховну практику, є підсумкова науково-методична конференція. На конференції у формі повідомлень, доповідей та з використанням презентації яка містить – фото-звіт, висвітлюються враження від організаційно-виховної практики, позитивний досвід роботи студентів, озвучуються проблеми, що виникли у процесі практики, висловлюються пропозиції щодо її вдосконалення.

0-3 бали – презентація не відповідає базовим вимогам, є серйозні проблеми зі змістом, оформленням. Студент виявляє недостатній рівень володіння комунікативними навичками, знання змісту презентації, самоаналіз відсутній або недостатньо обґрунтований.

4-7 балів – презентація має деякі недоліки у змісті, оформленні або виступі, проте загалом вона відповідає основним вимогам. Студент виявляє достатній рівень володіння комунікативними навичками, знає зміст презентації, обґрунтовує результати проходження практики, проте проведення самоаналізу відсутнє або не повне.

8-10 балів – презентація підготовлена на високому рівні, має чітку структуру та добре презентує отримані результати. Викладена інформація є цікавою, інформативною, а виступ – переконливим та ефективним. Студент виявляє організаторські та творчі здібності, уміє ефективно керувати діяльністю аудиторії та застосовувати індивідуальний підхід до учасників, обґрунтовує результати проходження практики. Самоаналіз демонструє позитивний вплив на розвиток професійних навичок.

РОЗДІЛ 2 ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ В ДИСТАНЦІЙНОМУ та/або ЗМІШАНОМУ ФОРМАТАХ

Проходження практики в дистанційному та/або змішаному форматах передбачає організацію роботи здобувачів-практикантів з дітьми в онлайн-закладах за допомогою інформаційних і цифрових сервісів з використанням відеоконференцій, чатів, потужностей штучного інтелекту та інших онлайн платформ.

Програма організаційно-виховної практики

Місце організаційно-виховної практики в системі професійної підготовки майбутніх учителів.

Мета, завдання та зміст організаційно-виховної практики. Нормативно-правові акти з питань організації відпочинку та оздоровлення дітей. Вимоги до оформлення звітної документації з практики. Особливості організаційно-виховної практики в різних типах дитячих закладів оздоровлення та відпочинку в літній період.

2. Педагогічні можливості дитячих закладів оздоровлення і відпочинку (ДЗОВ). Логіка табірної зміни. Планування виховної роботи в таборі, загоні.

Виховний та розвивальний характер літніх канікул. Дитячий заклад оздоровлення та відпочинку як виховна, культурно-дозвіллева та оздоровча установа. Особливості його виховного потенціалу для забезпечення емоційно привабливого дозвілля, відновлення здоров'я, творчої самореалізації дітей та підлітків. Особливості природного і соціального оточення, врахування його потенціалу, як інтегрованого впливу на особистість їх використання у виховній роботі. Наступність у роботі зі школою, сім'єю, дитячими громадськими організаціями. Принципи роботи. Функції ДЗОВ, пріоритетні напрями роботи.

Три періоди (цикли) табірної зміни – організаційний, основний та підсумковий.

Організаційний період. Адаптація дітей до життя табору, знайомство дітей між собою, з вожатими; створення тимчасових дитячих колективів, організаційні збори загонів, табору; колективне планування, «Подорож по службах табору», «вогники» знайомства, запис у гуртки, секції, свята творчості, інші форми включення дітей та підлітків в активне життя.

Основний період. Колективна організація справ у загоні, взаємодія загонів. Роль органів самоврядування (постійних і тимчасових) в організації життя табору. Колективно-організаторська діяльність. Зміст, форми і методи основних видів виховної діяльності табору, їх взаємодія. Соціальна діяльність, напрями роботи табору із зв'язок з прилеглими населеними пунктами.

Самообслуговуюча та продуктивна праця. Спільна робота з підприємствами, установами, господарствами з професійної орієнтації підлітків. Створення майстерень, ремонтних бригад, табірних бюро добрих послуг.

Пізнавальна діяльність з розширення кругозору дітей, вивчення історичних, трудових і мистецьких пам'яток, культурно-історичних традицій свого регіону.

Фізкультурно-оздоровча, туристсько-краєзнавча діяльність.

Художньо-естетична діяльність. Створення умов для художньої творчості дітей, естетики побуту, розвитку естетичного смаку, культури поведінки і взаємин.

Екологічна та природоохоронна діяльність. Створення екологічних карт, стежок, «зелених» і «блакитних» патрулів. Обладнання на території табору саду, городу, теплиці та інших об'єктів.

Діяльність клубів, гуртків, секцій з розвитку інтересів, здібностей до творчості у дітей.

Заклучний період. Організація діяльності загонів і табору з підведення підсумків життя й роботи за зміну. Використання творчих форм звіту, оглядів знань, умінь. Прощальні вогнища, «вогники». Форми заохочення.

Технологія планування виховної роботи в ДЗОВ. Види планів та їх структура. Форми залучення дітей до планування. Загонова документація вожатого, вихователя.

3. Організація праці вожатого. Педагогічний стиль вожатого. Педагогічна етика в умовах ДЗОВ.

Робочий день вожатих і вихователів: нормативно-правові норми й вимоги. Документація вожатого. Відповідальність за охорону здоров'я та життя дітей. Особливості взаємодії з колегами по загону: розподіл обов'язків і функцій, пред'явлення єдиних педагогічних вимог.

Союзники і помічники вожатого: взаємодія з тренерами, інструкторами з фізкультури, плавання, керівниками гуртків.

Педагогічна етика. Педагогічний стиль вожатого. Імідж педагога. Творча особистість вожатого – одна з умов успіху педагогічної діяльності.

Авторитет вожатого серед дітей та дорослих. Творче вирішення педагогічних завдань, вихід із складних соціально-педагогічних ситуацій. Етикет на всі випадки життя.

4. Охорона життя та здоров'я дітей у ДЗОВ.

Гігієна табірної життя (режим дня, гігієна харчування дітей у таборі, гігієнічні вимоги до спальних корпусів, гігієна купання, правила поведінки дітей біля водоймищ).

Правові норми поведінки вихованців, дисципліна у таборі.

Використання природно-кліматичних умов місцевості для зміцнення здоров'я й загартування, заняття фізичною культурою, спортом і туризмом у таборі (ранкова гімнастика, фізкультурні заняття та ігри, уроки плавання, навчально-тренувальні заняття у фізкультурних гуртках та секціях, прогулянки, екскурсії, турпоходи, фізкультурні забави на вечорах та загальнотабірних святах).

Правила техніки безпеки та їх роль у попередженні дитячого травматизму (протипожежна безпека); дії керівника дитячого колективу в екстремальних випадках (поведінка при ушкодженні струмом, хімічними речовинами).

Валеологічне виховання дітей у літньому оздоровчому таборі (формування загальних уявлень дітей щодо власного здоров'я, широка пропаганда здорового способу життя).

5. Особливості створення тимчасового дитячого колективу. Самоврядування та співуправління у таборі.

Поняття про тимчасовий дитячий колектив. Його психологічні особливості: збірність, автономність, динамізм внутрішньокolleктивних стосунків, інтенсивність спілкування, особливі темп і ритм життя. Циклічність у формуванні та розвитку. Особливості формування та роботи з тимчасовим дитячим колективом.

Організація дитячого самоврядування та принципи взаємодії органів самоврядування з дорослими. Співуправління. Нестандартні, творчі форми організації дитячого самоврядування.

6. Психологічні основи роботи вожатого з різними категоріями дітей.

Особливості діяльності вожатого, вихователя з вивчення особистості дитини та колективу в умовах табору. Врахування вікових та психологічних особливостей дітей при організації оздоровчо-виховного процесу.

Особливості організації оздоровлення та відпочинку молодших школярів, молодших та старших підлітків. Врахування гендерної рівності при організації дозвілля дітей.

Психологічні засади діяльності вожатого, вихователя з адаптації дітей-сиріт, дітей з особливими потребами з урахуванням категорій освітніх труднощів (інтелектуальних, функціональних, фізичних, навчальних, соціоадаптаційних) та рівнів підтримки.

7. Психологія ефективного спілкування в умовах ДЗОВ.

Специфіка спілкування вожатого, вихователя з дітьми в літньому оздоровчому таборі. Забезпечення педагогічно-доцільного стилю взаємин при розв'язанні педагогічних ситуацій.

Прийоми оптимізації педагогічної взаємодії вожатого з колегами та вихованцями.

8. Розвиток творчих здібностей та інтересів дітей у ДЗОВ.

Завдання літніх об'єднань з розвитку інтересів і здібностей дітей та підлітків. Форми і методи вивчення інтересів вихованців, їх вікових та індивідуальних особливостей.

Види, форми і порядок створення творчих об'єднань. Методика роботи інструктора, вожатого, керівника гуртка, що поєднує масові, групові та індивідуальні методи роботи. Правила техніки безпеки.

Ознайомлення з програмами гуртків, секцій для оздоровчих таборів. Методика підготовки програм для загонів, гуртків з урахуванням місцевих умов і бази дитячих оздоровчих таборів.

Методика організації клубних занять. Форми і методи участі колективів гуртків і клубів в організації спільних справ табору.

Види і форми заохочення та стимулювання занять підлітків в творчих об'єднаннях. Підсумкові виставки, концерти, свята та інші форми колективного та індивідуального звіту.

9. Організація та проведення масових заходів у ДЗОВ.

Акторська майстерність вожатого. Принципи розробки сценарію та проведення масових заходів з дітьми в умовах дитячого табору. Режисура масових заходів. Поради та правила з організації та проведення дитячих свят, шоу, конкурсів, фестивалів, концертів тощо. Нетрадиційні свята в таборі.

10. Ігротехніка. Банк ігор та ігрових форм для ДЗОВ.

Провідна роль гри в організації виховної та оздоровчої роботи в дитячому оздоровчому таборі. Види ігор. Сучасні ігрові технології. Педагогічне керівництво грою.

11. Методика організації та проведення туристичної діяльності.

Необхідність рухливих ігор в оздоровчо-виховному процесі в таборі. Планування спортивних змагань у загоні. Забезпечення техніки безпеки під час проведення спортивних та рухливих ігор.

12. *Використання інформаційних і цифрових ресурсів у діяльності ДЗОВ.*

Онлайн сервіси у організації групової і колективної роботи. Сучасні цифрові платформи, спрямовані на забезпечення дозвілєвої діяльності дітей та можливості їх використання. Онлайн музеї, екскурсії тощо.

Організаційно-педагогічна діяльність здобувачів вищої освіти

1. *Ознайомлення із завданнями та змістом практики.*

Ознайомлення із завданнями та змістом практики, розподілом за базами практики, з керівниками практики, вимогами до оформлення звітної документації під час настановчої конференції. Самостійне опрацювання методичних рекомендацій студентам-практикантам.

2. *Знайомство з нормативною базою практики.*

Знайомство з умовами роботи, правилами внутрішнього розпорядку, традиціями онлайн-закладу для організації відпочинку дітей, педагогічним колективом, технічним персоналом.

3. *Знайомство з матеріально-технічною базою ДЗОВ.*

Ознайомлення з особливостями матеріально-технічної бази онлайн-закладу для організації відпочинку дітей (технічне забезпечення, інформаційне забезпечення та ін.), зокрема за допомогою аналізу Web-сайту. Виявлення його спрямованості, позитивних та негативних ознак.

4. *Організація спільної діяльності з дітьми в онлайн режимі*

Спільно з дітьми загону студент-практикант має: сформулювати мету, завдання та окреслити перспективи для дозвілєвої діяльності майбутнього колективу; розподілити обов'язки між дітьми; сформувати органи самоврядування; скласти план роботи загону на зміну.

5. *Організація віртуальної ігрової діяльності.*

Підготовка й проведення разом з дітьми різних ігор в режимі онлайн з використанням інформаційних і цифрових застосунків: пізнавальних, розвивальних, музичних, імітаційних, ділових, ігор-вправ, атракціонів, забавок, жартів.

6. *Організація художньо-творчої діяльності дітей у віртуальному загоні й гурткової діяльності у таборі.*

Підготовка й проведення разом з дітьми онлайн-концертів, оглядів, конкурсів, днів творчості, музичних і фольклорних фестивалів, флеш-

мобів. Допомога їм у виборі гуртків, секцій відповідно до їхніх здібностей та інтересів.

7. Організація оздоровчо-спортивної діяльності дітей в дистанційному форматі.

Розробка й проведення спортивних флеш-мобів, онлайн-руханок. Підбір і проведення психокорегуючих ігор та вправ для дітей залежно від виявлених у них потреб. Навчання дітей елементарним засобам відновлювально-оздоровчої діяльності, прийомам виживання в екстремальних ситуаціях.

8. Організація трудової діяльності дітей.

Навчання дітей різним формам трудової діяльності (вироби із паперу, ниток, квілінг тощо), навички самостійної організації власної трудової діяльності.

9 Вивчення соціально-психологічного клімату педагогічного колективу.

Виявлення на основі спостереження за взаємостосунками між членами педагогічного колективу онлайн-закладу для організації відпочинку дітей: характер взаємостосунків, ступінь взаємної поваги й довіри, взаємодопомоги; характер міжособистісних конфліктів (за наявності) і способів їх розв'язання. Вивчення соціально-психологічного клімату між педагогами і дітьми.

10. Вивчення специфіки прояву вікових та індивідуальних особливостей дітей.

Підбір методик для проведення діагностики особистості дитини (особливості емоційної й вольової сфери, здібності та схильності, прояв властивостей нервової системи й темпераменту) методами психолого-педагогічних досліджень (спостереження, бесіда, анкетування, тестування тощо).

11. Підбиття підсумків організації діяльності загону табору.

Аналіз рівня сформованості колективу, досягнень у розвитку кожної дитини, ефективності обраних форм і методів виховної роботи.

12. Узагальнення отриманих на практиці результатів.

Оформлення звітної документації з організаційно-виховної практики.

13. Захист результатів практики.

Презентація результатів організаційно-виховної практики на підсумковій конференції.

Перелік обов'язкових завдань

1. Участь у настановчій конференції.
2. Ведення щоденника психолого-педагогічних спостережень
2. Розробка назви, девізу, пісні, емблеми загону.
3. Складання плану роботи загону на зміну.
4. Розробка залікового виховного заходу загону.
5. Проведення залікового виховного заходу
6. Оформлення звітної документації.
7. Підготовка презентації зі скріншотами екрану результатів організаційно-виховної практики на підсумковій конференції.

Звітна документація

1. Характеристика студента-практиканта (Додаток В)
2. Щоденник психолого-педагогічних спостережень (Додаток Е)
3. Звіт про виконану роботу в таборі (Додаток Г)
4. План роботи загону на зміну (Додаток Д)
5. Розробка залікового виховного заходу загону (Додаток Ж)
6. Презентація із фото-звітом (скріншоти екрану) з проведених заходів та повсякденного життя загону.

Оцінювання

Зміст завдання	Максимальна кількість балів
Характеристика студента-практиканта	30
Щоденник психолого-педагогічних спостережень	20
Звіт про виконану в таборі роботу	10
План роботи загону на зміну	10
Розробка й проведення залікового виховного заходу	20
Демонстрація презентації під час підсумкової конференції	10
Разом	100 балів

Критерії оцінювання

Характеристика студента-практиканта

Залежно від оцінки, виставленої керівництвом бази практики, студенти отримують такі бали:

90 – 100 балів – 10 балів;

82– 89 балів – 8 балів;

- 74– 81 балів – 6 балів;
- 69– 73 балів – 4 бали;
- 60 – 68 балів – 2 бали;
- 1 – 59 балів – 0 балів.

Щоденник психолого-педагогічних спостережень

0-5 балів. Щоденник оформлено неохайно, наведені відомості про діяльність практиканта не повністю відповідають вимогам його оформлення. Не відображено діяльність практиканта з пізнавальної, виховної, суспільно-громадської, організаторської, художньо-естетичної, спортивно-оздоровчої діяльності. Щоденник не містить, або містить фрагментарні дані спостережень та власного аналізу педагогічних ситуацій які виникали в процесі педагогічної діяльності.

6-10 бали. Щоденник оформлено охайно, проте є деякі відхилення від вимог до його оформлення та ведення. Зміст проведеної роботи відображено фрагментарно, містить не всі дані стосовно реалізації пізнавальної, виховної, суспільно-громадської, організаторської, художньо-естетичної, спортивно-оздоровчої діяльності в таборі. Частково міститься відображення найголовніших подій, явищ, які відбувались протягом дня. Частково наведено короткий аналіз виховної роботи, недостатньо приділено уваги висновкам про результативність організаційно-виховної роботи.

11-15 Щоденник оформлено охайно, містить стилі данні про кожен день роботи практиканти. Наведено відомості про пізнавальну, виховну, суспільно-громадську, організаторську, художньо-естетичну, спортивно-оздоровчу діяльність, щоденну роботу практиканта. Щоденник стисло відображає найголовніші події, явища, які відбувались протягом дня. Зроблено акценти на аналізі педагогічних ситуації. Виховна робота відображена з визначенням форм та методів її реалізації. Висловлено власні пропозиції та побажання стосовно організації роботи в таборі.

16-20 Щоденник оформлено охайно, старанно, відповідно до вимог. У ньому відображено щоденну пізнавальну, виховну, суспільно-громадську, організаторську, художньо-естетичну, спортивно-оздоровчу діяльність практиканта. Щоденник висвітлює найголовніші події, явища, які відбувались протягом дня. Наведено педагогічні ситуації, та їх аналіз, визначено причини їх виникнення, окреслено шляхи вирішення. Виховна робота відображена з визначенням форм та методів її реалізації. Висловлено власні пропозиції та побажання стосовно організації роботи в таборі.

Звіт про виконану роботу в онлайн-закладі для організації відпочинку дітей

0-3 бали – структура звіту не повністю відповідає вимогам (можуть бути відсутні деякі розділи, наприклад, умови роботи в оздоровчому закладі, зміст проведеної роботи, короткий аналіз своєї роботи, висновки про результативність організаційно-виховної практики, пропозиції щодо вдосконалення практики та підготовки до неї).

4-7 балів – звіт складено у відповідності до заданої структури, детально розкрито зміст проведеної у таборі роботи, наявні елементи самоаналізу, проте відчуваються труднощі у формулюванні висновків та пропозицій щодо вдосконалення організаційно-виховної практики та підготовки до неї.

8-10 балів – у звіті наявні всі задані структурні елементи, відображено творчий підхід до організації різних видів діяльності з вихованцями, представлені результати аналітичної роботи студента, представлені обґрунтовані зауваження та пропозиції щодо вдосконалення організаційно-виховної практики та підготовки до неї.

Розробка й проведення залікового виховного заходу

0-3 бали – виховний захід проведено згідно плану роботи, однак студенту не вдалося залучити вихованців до активної участі в його підготовці й проведенні; представлена методична розробка засвідчує недостатність знань з теми виховного заходу, недосконалу методичну підготовку до організації різних видів діяльності дітей; відсутній (або наявний у вигляді окремих спроб) самоаналіз проведеної роботи, відсутні висновки про її ефективність, емоційну реакцію дітей.

4-7 балів – виховний захід проведено згідно плану роботи на належному організаційно-методичному рівні, студент залучив більшу частину вихованців до активної діяльності, однак решта перебувала у ролі пасивних спостерігачів; мета і завдання практично досягнуті; представлено детальну методичну розробку заходу; однак самоаналіз виконано на фрагментарному рівні, відсутнє адекватне використання психолого-педагогічної термінології.

8-10 балів – виховний захід проведено на належному організаційно-методичному рівні; студент виявив організаторські та творчі здібності під час його підготовки й проведення, вміло керував діяльністю вихованців, проявив індивідуальний підхід до них, завдяки чому всі члени загону приймали посильну участь у спільній діяльності; зміст самоаналізу засвідчує позитивний вплив проведеного заходу на інтелектуальну та

емоційно-вольову сфери дітей; представлено детальну, грамотну методичну розробку заходу із списком використаної літератури.

Презентація – фото-звіт (скріншоти екрану)

Останнім етапом, що завершує організаційно-виховну практику, є підсумкова науково-методична конференція. На конференції у формі повідомлень, доповідей, з використанням презентації яка містить – фото-звіт, висвітлюються враження від організаційно-виховної практики, позитивний досвід роботи студентів, озвучуються проблеми, що виникли у процесі практики, висловлюються пропозиції щодо її вдосконалення.

0-3 бали – презентація не відповідає базовим вимогам, є серйозні проблеми зі змістом, оформленням. Студент виявляє недостатній рівень володіння комунікативними навичками, знання змісту презентації, самоаналіз відсутній або недостатньо обґрунтований.

4-7 балів – презентація має деякі недоліки у змісті, оформленні або виступі, проте загалом вона відповідає основним вимогам. Студент виявляє достатній рівень володіння комунікативними навичками, знає зміст презентації, обґрунтовує результати проходження практики, проте проведення самоаналізу відсутнє або не повне.

8-10 балів – презентація підготовлена на високому рівні, має чітку структуру та добре презентує отримані результати. Викладена інформація є цікавою, інформативною, а виступ – переконливим та ефективним. Студент виявляє організаторські та творчі здібності, уміє ефективно керувати діяльністю аудиторії та застосовувати індивідуальний підхід до учасників, обґрунтовує результати проходження практики. Самоаналіз демонструє позитивний вплив практики на розвиток професійних навичок здобувача.

РОЗДІЛ 3

ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ В ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ НА БАЗІ КАФЕДР ЗВО

Практика в цьому форматі може бути організована у випадку непередбачуваних подій або надзвичайного стану в країні (оголошення карантинних обмежень, введення воєнного стану, воєнного положення, стану війни тощо) та за умови, якщо в інших форматах організаційно-виховну педагогічну практику організувати неможливо. У такому випадку практика проводиться на базі кафедри освітології та інноваційної педагогіки, організаційне керівництво практикою здійснюється факультетським керівником, методичне і консультативне – керівником з психолого-педагогічних дисциплін, проте всі завдання практики реалізуються серед здобувачів інших курсів або факультетів за допомогою інформаційних і цифрових сервісів з використанням відеоконференцій, чатів, потужностей штучного інтелекту та інших онлайн платформ.

Програма організаційно-виховної практики

1. Місце організаційно-виховної практики в системі професійної підготовки майбутніх учителів.

Мета, завдання та зміст організаційно-виховної практики. Нормативно-правові акти з питань організації відпочинку та оздоровлення дітей. Вимоги до оформлення звітної документації з практики. Особливості організаційно-виховної практики в різних типах дитячих закладів оздоровлення та відпочинку в літній період.

2. Педагогічні можливості дитячих закладів оздоровлення і відпочинку (ДЗОВ). Логіка табірної зміни. Планування виховної роботи в таборі, загоні.

Виховний та розвивальний характер літніх канікул. Дитячий заклад оздоровлення та відпочинку як виховна, культурно-дозвіллева та оздоровча установа. Особливості його виховного потенціалу для забезпечення емоційно привабливого дозвілля, відновлення здоров'я, творчої самореалізації дітей та підлітків. Особливості природного і соціального оточення, врахування його потенціалу, як інтегрованого впливу на особистість їх використання у виховній роботі. Наступність у роботі зі школою, сім'єю, дитячими громадськими організаціями. Принципи роботи. Функції ДЗОВ, пріоритетні напрями роботи.

Три періоди (цикли) табірної зміни – організаційний, основний та підсумковий.

Організаційний період. Адаптація дітей до життя табору, знайомство дітей між собою, з вожатими; створення тимчасових дитячих колективів, організаційні збори загонів, табору; колективне планування, «Подорож по службах табору», «вогники» знайомства, запис у гуртки, секції, свята творчості, інші форми включення дітей та підлітків в активне життя.

Основний період. Колективна організація справ у загоні, взаємодія загонів. Роль органів самоврядування (постійних і тимчасових) в організації життя табору. Колективно-організаторська діяльність. Зміст, форми і методи основних видів виховної діяльності табору, їх взаємодія. Соціальна діяльність, напрями роботи табору із зв'язок з прилеглими населеними пунктами.

Самообслуговуюча та продуктивна праця. Спільна робота з підприємствами, установами, господарствами з професійної орієнтації підлітків. Створення майстерень, ремонтних бригад, табірних бюро добрих послуг.

Пізнавальна діяльність з розширення кругозору дітей, вивчення історичних, трудових і мистецьких пам'яток, культурно-історичних традицій свого регіону.

Фізкультурно-оздоровча, туристсько-краєзнавча діяльність.

Художньо-естетична діяльність. Створення умов для художньої творчості дітей, естетики побуту, розвитку естетичного смаку, культури поведінки і взаємин.

Екологічна та природоохоронна діяльність. Створення екологічних карт, стежок, «зелених» і «блакитних» патрулів. Обладнання на території табору саду, городу, теплиці та інших об'єктів.

Діяльність клубів, гуртків, секцій з розвитку інтересів, здібностей до творчості у дітей.

Заключний період. Організація діяльності загонів і табору з підведення підсумків життя й роботи за зміну. Використання творчих форм звіту, оглядів знань, умінь. Прощальні вогнища, «вогники». Форми заохочення.

Технологія планування виховної роботи в ДЗОВ. Види планів та їх структура. Форми залучення дітей до планування. Загонова документація вожатого, вихователя.

3. Організація праці вожатого. Педагогічний стиль вожатого. Педагогічна етика в умовах ДЗОВ.

Робочий день вожатих і вихователів: нормативно-правові норми й вимоги. Документація вожатого. Відповідальність за охорону здоров'я та

життя дітей. Особливості взаємодії з колегами по загону: розподіл обов'язків і функцій, пред'явлення єдиних педагогічних вимог.

Союзники і помічники вожатого: взаємодія з тренерами, інструкторами з фізкультури, плавання, керівниками гуртків.

Педагогічна етика. Педагогічний стиль вожатого. Імідж педагога. Творча особистість вожатого – одна з умов успіху педагогічної діяльності. Авторитет вожатого серед дітей та дорослих. Творче вирішення педагогічних завдань, вихід із складних соціально-педагогічних ситуацій. Етикет на всі випадки життя.

4. Охорона життя та здоров'я дітей у ДЗОВ.

Гігієна табірної життя (режим дня, гігієна харчування дітей у таборі, гігієнічні вимоги до спальних корпусів, гігієна купання, правила поведінки дітей біля водоймищ).

Правові норми поведінки вихованців, дисципліна у таборі.

Використання природно-кліматичних умов місцевості для зміцнення здоров'я й загартування, заняття фізичною культурою, спортом і туризмом у таборі (ранкова гімнастика, фізкультурні заняття та ігри, уроки плавання, навчально-тренувальні заняття у фізкультурних гуртках та секціях, прогулянки, екскурсії, турпоходи, фізкультурні забави на вечорах та загальнотабірних святах).

Правила техніки безпеки та їх роль у попередженні дитячого травматизму (протипожежна безпека); дії керівника дитячого колективу в екстремальних випадках (поведінка при ушкодженні струмом, хімічними речовинами).

Валеологічне виховання дітей у літньому оздоровчому таборі (формування загальних уявлень дітей щодо власного здоров'я, широка пропаганда здорового способу життя).

5. Особливості створення тимчасового дитячого колективу. Самоврядування та співуправління у таборі.

Поняття про тимчасовий дитячий колектив. Його психологічні особливості: збірність, автономність, динамізм внутрішньокolleктивних стосунків, інтенсивність спілкування, особливі темп і ритм життя. Циклічність у формуванні та розвитку. Особливості формування та роботи з тимчасовим дитячим колективом.

Організація дитячого самоврядування та принципи взаємодії органів самоврядування з дорослими. Співуправління. Нестандартні, творчі форми організації дитячого самоврядування.

6. Психологічні основи роботи вожатого з різними категоріями дітей.

Особливості діяльності вожатого, вихователя з вивчення особистості дитини та колективу в умовах табору. Врахування вікових та психологічних особливостей дітей при організації оздоровчо-виховного процесу.

Особливості організації оздоровлення та відпочинку молодших школярів, молодших та старших підлітків. Врахування гендерної рівності при організації дозвілля дітей.

Психологічні засади діяльності вожатого, вихователя з адаптації дітей-сиріт, дітей з особливими потребами з урахуванням категорій освітніх труднощів (інтелектуальних, функціональних, фізичних, навчальних, соціоадаптаційних) та рівнів підтримки.

7. Психологія ефективного спілкування в умовах ДЗОВ.

Специфіка спілкування вожатого, вихователя з дітьми в літньому оздоровчому таборі. Забезпечення педагогічно-доцільного стилю взаємин при розв'язанні педагогічних ситуацій.

Прийоми оптимізації педагогічної взаємодії вожатого з колегами та вихованцями.

8. Розвиток творчих здібностей та інтересів дітей у ДЗОВ.

Завдання літніх об'єднань з розвитку інтересів і здібностей дітей та підлітків. Форми і методи вивчення інтересів вихованців, їх вікових та індивідуальних особливостей.

Види, форми і порядок створення творчих об'єднань. Методика роботи інструктора, вожатого, керівника гуртка, що поєднує масові, групові та індивідуальні методи роботи. Правила техніки безпеки.

Ознайомлення з програмами гуртків, секцій для оздоровчих таборів. Методика підготовки програм для загонів, гуртків з урахуванням місцевих умов і бази дитячих оздоровчих таборів.

Методика організації клубних занять. Форми і методи участі колективів гуртків і клубів в організації спільних справ табору.

Види і форми заохочення та стимулювання занять підлітків в творчих об'єднаннях. Підсумкові виставки, концерти, свята та інші форми колективного та індивідуального звіту.

9. Організація та проведення масових заходів у ДЗОВ.

Акторська майстерність вожатого. Принципи розробки сценарію та проведення масових заходів з дітьми в умовах дитячого табору. Режисура масових заходів. Поради та правила з організації та проведення дитячих свят, шоу, конкурсів, фестивалів, концертів тощо. Нетрадиційні свята в таборі.

10. Ігротехніка. Банк ігор та ігрових форм для ДЗОВ.

Провідна роль гри в організації виховної та оздоровчої роботи в дитячому оздоровчому таборі. Види ігор. Сучасні ігрові технології. Педагогічне керівництво грою.

11. *Методика організації та проведення туристичної діяльності.*

Необхідність рухливих ігор в оздоровчо-виховному процесі в таборі. Планування спортивних змагань у загоні. Забезпечення техніки безпеки під час проведення спортивних та рухливих ігор.

12. *Використання інформаційних і цифрових ресурсів у діяльності ДЗОВ.*

Онлайн сервіси у організації групової і колективної роботи. Сучасні цифрові платформи, спрямовані на забезпечення дозвілєвої діяльності дітей та можливості їх використання. Онлайн музеї, екскурсії тощо.

Організаційно-педагогічна діяльність здобувачів вищої освіти

1. *Ознайомлення із завданнями та змістом практики під час відеоконференції з керівниками практики, методистами.*

2. *Розподіл здобувачів за віртуальними загонами для виконання групових завдань у якості вожатих (по 2-4 здобувача на один віртуальний загін).*

3. *Знайомство з нормативною базою у ДЗОВ (на основі аналізу сайту ДЗОВ за вибором здобувача).*

4. *Ознайомлення з матеріально-технічною базою ДЗОВ (на основі аналізу сайту ДЗОВ за вибором здобувача).*

5. *Практична діяльність в малих групах: розробка назви віртуального табору, визначення його місії, напрямів роботи табору, у якому дистанційно буде проходити практика. Консультування із керівником з психолого-педагогічних дисциплін.*

6. *Практична діяльність в малих групах: робота з організації спільної діяльності загону в онлайн режимі. Спільно із учасниками своєї міні-групи «вожатими віртуального загону» розробити назву віртуального загону, емблему, речівку, пісню.*

7. *Практична діяльність в малих групах: спільно із учасниками своєї міні-групи скласти план роботи загону на зміну з урахуванням місії табору і напрямів його роботи.*

8. *Організація віртуальної ігрової діяльності*

Підготовка й проведення разом з учасниками табірної команди у онлайн форматі різних ігор: пізнавальних, розвивальних, музичних, імітаційних, ділових, ігор-вправ, атракціонів, забавок, жартів, майстерок,

крафтів тощо (пропонуємо використовувати сервіси: wordwall.net, kahoot та ін.)

9. Організація художньо-творчої діяльності у віртуальному загоні й гурткової діяльності у таборі

Підготовка й проведення разом з учасниками загону віртуальних концертів, оглядів, днів творчості, музичних і фольклорних фестивалів, вікторин, марафонів, аукціонів тощо.

10. Організація оздоровчо-спортивної діяльності.

Проведення фізкультхвилинок в онлайн форматі. Розробка й проведення експедицій, туристичних походів за допомогою використання імерсивних технологій навчання, наприклад, використання сервісу віртуальної реальності Google Expeditions та/або штучного інтелекту, проведення онлайн екскурсій.

11. Організація трудової діяльності

Навчання різним формам трудової діяльності (вироби із паперу, ниток, квілінг тощо), навички самостійної організації власної трудової діяльності.

12. Вивчення соціально-психологічного клімату педагогічного колективу.

Виявлення, на основі спостереження за взаєминами між членами педагогічного колективу віртуального табору і загону, характеру взаємостосунків, ступеня взаємної поваги й довіри, взаємодопомоги, міжособистісних конфліктів та способів їх розв'язання. Вивчення соціально-психологічного клімату.

13. Вивчення специфіки прояву вікових та індивідуальних особливостей.

Підбір методик для проведення діагностики особистості дитини (особливості емоційної й вольової сфери, здібності та схильності, прояв властивостей нервової системи й темпераменту) методами психолого-педагогічних досліджень (спостереження, бесіда, анкетування, тестування тощо).

14. Узагальнення висновків щодо організації діяльності загону

Аналіз досягнутого рівня розвитку загону, досягнень у розвитку кожного учасника загону, ефективності обраних форм і методів виховної роботи.

15. Узагальнення отриманих на практиці результатів

Оформлення звітної документації з організаційно-виховної практики. Створення порфоліо.

16. Захист результатів практики

Презентація результатів проходження організаційно-виховної практики на підсумковій конференції.

Перелік завдань

1. Написати звіт про ознайомлення з нормативними документами, з матеріально-технічною базою ДЗОВ на основі аналізу сайту ДЗОВ (Додаток З).

2. Скласти план-сітку роботи загону на табірну зміну (3 тижні) з урахуванням потреб конкретної вікової категорії дітей. Презентувати її під час онлайн-зустрічі з керівником практики та іншими здобувачами (Додаток Д).

3. Розробити назву, девіз, пісню, емблему, речівку загону. Презентувати їх під час онлайн-зустрічі з керівником практики та іншими здобувачами.

4. Скласти характеристику однієї вікової категорії дітей (молодший шкільний вік, молодший підліток, старший підліток, юнак) (Додаток К). Вікову категорію для складання характеристики визначає керівник з психолого-педагогічних дисциплін для кожного студента-практиканта.

5. Скласти розробку залікового виховного заходу для загону з одного із напрямів виховання: патріотичного, трудового, естетичного, морального фізичного, естетичного тощо (Додаток Ж).

6. Провести заліковий виховний захід із здобувачами освіти з інших груп, факультетів, курсів.

7. Розробити проєкт колективної творчої справи для табору. Презентувати його під час онлайн-зустрічі з керівником практики та іншими здобувачами.

8. Запропонувати дві методики виявлення лідера в колективі та стосунків в колективі.

9. Розробити п'ять ігор, різних за характером діяльності, відповідно до віку дітей в загоні (інтелектуальні, спортивні тощо). Провести одну із них під час онлайн-зустрічі з керівником практики та іншими здобувачами.

10. Спроєктувати і знайти вирішення трьох конфліктних ситуацій які можуть виникнути між дітьми в закладі оздоровлення. Презентувати результати роботи під час онлайн-зустрічі з керівником практики та іншими здобувачами (Додаток Л).

11. Розробити і провести свято закриття табірної зміни разом з іншими віртуальними загонами табору.

12. Зробити висновки щодо організації діяльності загону, оформити портфоліо.

Звітна документація

1. Характеристика здобувача (Додаток В).
2. Звіт про виконану роботу (Додаток Г).
3. Портфоліо (звіт про знайомство з нормативними документами ДЗОВ; звіт про ознайомлення з матеріально-технічною базою ДЗОВ; план-сітка роботи загону на табірну зміну; розроблена назва, емблема, речівка, девіз, пісня загону; характеристика вікової категорії дітей; розробка залікового виховного заходу для загону; план-конспект КТС для табірної зміни; 2 методики виявлення лідера; розробка 5 ігор; спроектовані та вирішені три конфліктні ситуації які можуть виникнути між дітьми в закладі оздоровлення; розробка свята закриття табірної зміни).
4. Презентація із фото-звітом (скріншоти екрану) з проведених заходів та повсякденного життя загону.

Оцінювання

Система оцінювання практичних досягнень здобувачів

Зміст завдання	Максимальна кількість балів
Характеристика студента-практиканта	10
Звіт про виконану роботу	10
Портфоліо	40
Участь у заходах віртуального табору	15
Демонстрація презентації під час підсумкової конференції	10
Креативність при виконанні завдань практики та оформлення документації	15
Разом	100 балів

Розподіл балів «Портфоліо»

Зміст завдання	Максимальна кількість балів
Звіт про знайомство з нормативними документами ДЗОВ	3
Звіт про ознайомлення з матеріально-технічною базою ДЗОВ	3
План-сітка роботи загону на табірну зміну	4

Розроблена назва, емблема, девіз, речівка, пісня загону	3
Характеристика вікової категорії дітей	3
Розробка залікового виховного заходу для загону	5
Дві методики виявлення лідера та стосунків у колективі	3
План-конспект КТС для табірної зміни	5
Розробка 5 ігор	3
Вирішення 3-х конфліктних ситуацій	3
Розробка свята закриття табірної зміни	5
Загалом	40 балів

Критерії оцінювання

Характеристика студента-практиканта

Залежно від оцінки, виставленої керівником з психолого-педагогічних дисциплін, студенти отримують такі бали:

90 – 100 балів – 10 балів;

82– 89 балів – 8 балів;

74– 81 балів – 6 балів;

69– 73 балів – 4 бали;

60 – 68 балів – 2 бали;

1 – 59 балів – 0 балів.

Звіт про виконану в таборі роботу

0-3 бали – структура звіту не повністю відповідає вимогам (можуть бути відсутні деякі розділи, наприклад, умови роботи в оздоровчому закладі, зміст проведеної роботи, короткий аналіз своєї роботи, висновки про результативність організаційно-виховної практики, пропозиції щодо вдосконалення практики та підготовки до неї).

4-7 балів – звіт складено у відповідності до заданої структури, детально розкрито зміст проведеної у таборі роботи, наявні елементи самоаналізу, проте відчуваються труднощі у формулюванні висновків та пропозицій щодо вдосконалення організаційно-виховної практики та підготовки до неї.

8-10 балів – у звіті наявні всі задані структурні елементи, відображено творчий підхід до організації різних видів діяльності з вихованцями, представлені результати аналітичної роботи студента, наявні обґрунтовані зауваження та пропозиції щодо вдосконалення організаційно-виховної практики та підготовки до неї.

Портфоліо

0-10 балів – документи портфоліо розроблені з порушенням вимог, неохайно, структура не відповідає загальноприйнятій формі. Завдання виконані на репродуктивному рівні (розробка назви, емблеми, девізу, речівки, пісні загону, характеристика вікової категорії дітей, розробка залікового виховного заходу для загону, план-конспект КТС для табірної зміни, вирішення 3-х конфліктних ситуацій, розробка сценарію свята закриття табірної зміни) відсутні фото підтвердженні проведеної роботи.

11-20 балів – документи розроблені без порушення вимог, охайно. Творчі завдання (розробка назви, емблеми, девізу, речівки, пісні загону, характеристика вікової категорії дітей, розробка залікового виховного заходу для загону, план-конспект КТС для табірної зміни, вирішення 3-х конфліктних ситуацій, розробка сценарію свята закриття табірної зміни) виконані на недостатньому високому рівні, відсутні фото підтвердження проведеної роботи.

21-30 балів – усі документи розроблені відповідно до вимог. Проте творчі завдання (розробка назви, емблеми, девізу, речівки, пісні загону, характеристика вікової категорії дітей, розробка залікового виховного заходу для загону, план-конспект КТС для табірної зміни, вирішення 3-х конфліктних ситуацій, розробка сценарію свята закриття табірної зміни) виконані на недостатньо високому рівні творчості, або відсутні фото підтвердженні проведеної роботи.

31-40 балів – усі документи розроблені відповідно до вимог. Творчі завдання (розробка назви, емблеми, девізу, речівки, пісні загону, характеристика вікової категорії дітей, розробка залікового виховного заходу для загону, план-конспект КТС для табірної зміни, вирішення 3-х конфліктних ситуацій, розробка сценарію свята закриття табірної зміни) виконані з проявом креативності та індивідуальності практиканта, наявні фото (скріншоти екрану) підтвердження проведеної роботи.

Участь у заходах віртуального табору

0-5 балів – здобувач не відвідував всіх віртуальних заходів табору, або був пасивним слухачем заходів на яких був присутній. Розробляв і проводив власні виховні заходи з використанням презентацій, проте при проведенні були допущені педагогічні помилки, недостатньо застосовано інтерактивні методи виховання, цифрові сервіси.

6-10 балів – здобувач не відвідував усіх віртуальних заходів, але брав активну участь в заходах на яких був присутній, виконував роль організатора, долучався до роботи в групах, колаборативної діяльності. Розробляв та проводив власні виховні заходи з використанням презентацій до заходу. Використовував творчий підхід при проведенні заходу,

застосовував інтерактивні методи навчання та виховання, застосовував різноманітні цифрові сервіси.

11 -15 балів – здобувач відвідував всі віртуальні заходи, брав активну участь в їх проведенні, виконував роль організатора, долучався до роботи в групах, колаборативної діяльності. Розробляв та проводив власні виховні заходи. Розробляв презентацію до заходу, використовував творчий підхід при проведенні заходу, застосовував інтерактивні методи навчання та виховання, застосовував різноманітні цифрові сервіси.

Креативність при виконанні завдань практики та оформлення документації

0-5 балів – здобувач проявляє низький рівень креативності при підготовці звітної документації, а саме при розробці порт фоліо та розробці творчих завдань (розробка назви, емблеми, девізу, речівки, пісні загону, характеристика вікової категорії дітей, розробка залікового виховного заходу для загону, план-конспект КТС для табірної зміни, вирішення 3-х конфліктних ситуацій, розробка сценарію свята закриття табірної зміни), підготовці звітної презентації, проведенні виховних заходів та створенні презентацій до них. Він репродуктивно використовує роботи інших авторів, не враховує зміни виховного середовища. Звітна презентація носить суто формальну наявність.

6-10 балів – здобувач проявляє достатній рівень креативності при підготовці звітної документації, а саме при розробці порт фоліо та розробці творчих завдань (розробка назви, емблеми, девізу, речівки, пісні загону, характеристика вікової категорії дітей, розробка залікового виховного заходу для загону, план-конспект КТС для табірної зміни, вирішення 3-х конфліктних ситуацій, розробка сценарію свята закриття табірної зміни), підготовки звітної презентації, проведенні виховних заходів та створенні презентацій до них. Він використовує та вдало поєднує ідеї різних джерел, проте, не систематично враховує зміни виховного середовища. Використовує різноманітні педагогічних підходи. Підтверджує дійсність проведених заходів та цікаво представляє звітну презентацію.

11-15 балів – здобувач проявляє високий рівень креативності при підготовці звітної документації, а саме розробці портфоліо, особливо, при розробці творчих завдань (розробка назви, емблеми, девізу, речівки, пісні загону, характеристика вікової категорії дітей, розробка залікового виховного заходу для загону, план-конспект КТС для табірної зміни, вирішення 3-х конфліктних ситуацій, розробка сценарію свята закриття табірної зміни), підготовки звітної презентації, проведенні виховних

заходів та створенні презентацій до них. Він використовує оригінальні ідеї, проявляє гнучкість мислення яке полягає у ефективному врахуванні оточуючого освітнього середовища. Використовує різноманітні педагогічні підходи, цифрові сервіси навчання для активізації пізнавальної діяльності здобувачів. Підтверджує дійсність проведених заходів та оригінально оформлює звітну презентацію в сучасних цифрових програмах.

Демонстрація презентації під час підсумкової конференції

Останнім етапом, що завершує організаційно-виховну практику, є підсумкова науково-методична конференція. На конференції у формі повідомлень, доповідей, з використанням презентації, яка містить – фото-звіт (скріншоти екрана), висвітлюються враження від організаційно-виховної практики, позитивний досвід роботи студентів, озвучуються проблеми, що виникли у процесі практики, висловлюються пропозиції щодо її вдосконалення.

0-3 бали – презентація не відповідає базовим вимогам, є серйозні проблеми зі змістом, оформленням. Студент виявляє недостатній рівень володіння комунікативними навичками, знання змісту презентації. Самоаналіз відсутній або недостатньо обґрунтований.

4-7 балів – презентація має деякі недоліки у змісті, оформленні або виступі, проте, загалом вона відповідає основним вимогам. Студент виявляє достатній рівень володіння комунікативними навичками, знає зміст презентації, обґрунтовує результати проходження практик. Проте проведення самоаналізу відсутнє або не повне.

8-10 балів – презентація підготовлена на високому рівні, має чітку структуру та добре презентує отримані результати. Викладена інформація є цікавою, інформативною, а виступ – переконливим та ефективним. Студент виявляє організаторські та творчі здібності, уміє ефективно керувати діяльністю аудиторії та застосовувати індивідуальний підхід до учасників, обґрунтовує результати проходження практики. Самоаналіз демонструє позитивний вплив практики на розвиток професійних навичок здобувача.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Башкір О.І. Теорія виховання: навчально-методичний посібник. Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2016. 96 с.
2. Державний соціальний стандарт оздоровлення та відпочинку дітей: затв. наказом Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 13.08.2009 № 2881 та зареєстр. в Міністерстві юстиції України 10.09.2009 за № 854/16870 // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0854-09>.
3. Діти та війна. Навчання технік зцілення. Для дітей віком від 8 до 18 років / Патрік Сміт, Атле Дирегров, Вільям Юле / пер. з англ. О. Антонишин; наук. ред. Катерини Явної. Львів: Галицька Видавнича Спілка, 2022. 108 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/16yCTn6CmrDEF9kf6Iwd2oTod3wuvAJpp/view>
4. Лаппо В.В. Методика виховної роботи в літніх дитячих оздоровчих таборах: Практичний посібник. Івано-Франківськ: НАР, 2016. 306 с. URL: <https://docplayer.net/86164345-Lappo-v-v-metodika-vihovnoyi-roboti-v-litnih-dityachih-ozdorovchih-taborah-praktichniy-posibnik.html>
5. Наугольник Л. Б. Психологія стресу: підручник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. 324 с. <http://surl.li/fucpr>.
6. Перша психологічна допомога: посібник для працівників на місцях» (Всесвітня Організація Охорони Здоров'я, War Trauma Foundation, World Vision International, 2011). <https://drive.google.com/file/d/1-IF9Glfr-7-Kcwy5bDqFCKG84xW6gzEG/view>
7. Шварц Ю. В. Соціально-педагогічна діяльність з формування згуртованого колективу підлітків у літньому оздоровчому таборі. Актуальні проблеми досліджень у галузі соціальної педагогіки і соціальної роботи : матеріали міжвуз. дистанц. студ. наук.-практ. конф., Харків, 27 трав. 2020 р. ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. 2020. С. 120–122.

Допоміжна

1. Кін О. М., Денисенко А. О. Характеристика системи формування національної самосвідомості студентської молоді в процесі громадської діяльності. Інноваційна педагогіка: зб. наук. праць. Одеса: Причорном. наук.-досл. ін-т економіки та інновацій. Вип. 36. Одеса, 2021. С. 213–217.

2. Методика планування роботи табірної зміни в літньому оздоровчому таборі при позашкільному навчальному закладі URL: <https://naurok.com.ua/metodika-planuvannya-roboti-v-litnomu-prishkilnomu-tabori-231239.html>

3. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України: затв. наказом МОНУ від 08.04.1993 № 93 та зареєстроване в Міністерстві юстиції України 30.04.1993 за № 35 // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>.

4. Про оздоровлення та відпочинок дітей: Закон України від 04.09.2008 № 375-VI База даних «Законодавство України»/ВР України. Із внесеними змінами № 2153-IX від 24.03.2022} URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-17#n19>

5. Собченко Т.М., Кін О.М. Аналіз досвіду роботи використання потенціалу соціальних мереж у реалізації концепції національно-патріотичного виховання Освіта. Інноватика. Практика. 2023. Т. 11, № 1. С. 45–49

6. Стаднік, О. А. Колектив моєї мрії : інтерктивне заняття для педагогів. Основи здоров'я. 2018. № 1. С. 35-37.

7. Типове положення про дитячий заклад оздоровлення та відпочинку: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28.04.2009 № 422. База даних «Законодавство України». ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/422-2009-%D0%BF>.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL : <http://www.mon.gov.ua/>

2. Сайт Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. URL : <http://www.hnpu.edu.ua/>

3. Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL : <http://nbuv.gov.ua/>

4. Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського. URL : <http://www.dnpb.gov.ua/>

5. Сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В.Г. Короленка. URL : <http://korolenko.kharkov.com/>

6. Освітній портал «Освіта в Україні, освіта за кордоном». URL : <https://op.ua/>

7. Офіційний сайт Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації. URL : <http://www.kharkivosvita.net.ua/content/5>
8. Онлайновий сервіс LearningApps.org. URL : <https://learningapps.org/>
9. Українська електронна освітня система «МійКлас». URL : <https://miyklas.com.ua/>
10. Інтерактивна онлайн платформа GIOS. URL : <https://gioschool.com/>
11. Всеукраїнські онлайн курси «На Урок». URL : <https://naurok.ua/>
12. Мультимедійний ресурс Padlet. URL : <https://padlet.com/>
13. Відео від Нова Школа. URL : <https://video.novashkola.ua/>
14. Онлайн сервіс для миттєвих тестів Classtime. URL : <https://www.classtime.com/uk/>
15. Навчальна програма Kahoot! URL : <https://kahoot.it/>
16. Електронний архів (репозитарій) Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/>
17. «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції) : URL : http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_organisaziyu_osvitnogoosy.pdf
20. Положення про проведення практик здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди. URL : http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pol/Pro_provedenya_praktyk.pdf
21. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

ДОДАТКИ

Додаток А

ПАМ'ЯТКА СТУДЕНТАМ

щодо проходження організаційно-виховної педагогічної практики в режимі офлайн

До практики допускаються студенти III курсу, які:

- у визначений термін пройшли розподіл до базових закладів організаційно-виховної практики;
- внесені до наказу університету про організаційно-виховну практику студентів III курсу;
- пройшли медичне обстеження та оформили особисту медичну книжку.

Для зарахування студента-практиканта на посаду вожатого необхідно мати з собою такі документи:

- паспорт;
- копію довідки про присвоєння ідентифікаційного номеру;
- особисту медичну книжку з печаткою про допуск до роботи з дітьми;
- 4 фотокартки (розміром 3x4);
- трудову книжку (за бажанням студента адміністрація табору внесе потрібні записи);

а також:

- папку з методичними матеріалами й наочністю, необхідну кількість канцелярського приладдя (паперу, олівців, ручок тощо);
- предмети особистої гігієни;
- необхідний одяг та зручне взуття.

Студенту-практиканту необхідно:

- до початку організаційно-виховної практики одержати від викладачів кафедри освітології та інноваційної педагогіки та відділу практик університету консультації щодо оформлення всіх необхідних документів (характеристики студента-практиканта, звіту про виконану в таборі роботу, плану роботи загону на одну табірну зміну, щоденника психолого-педагогічних спостережень, методичної розробки залікового виховного заходу та ін.);

- своєчасно прибути на базу практики;

- у повному обсязі виконувати всі передбачені програмою організаційно-виховної практики завдання та вказівки її керівників;
- вивчити та суворо дотримуватися правил техніки безпеки, охорони праці та виробничої санітарії;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно скласти залік з організаційно-виховної практики.

*Зразок оформлення заяви для проходження
організаційно-виховної практики
(при проходженні практики в офлайн режимі)*

Ректорові Харківського
національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди
Бойчуку Ю.Д.
студента(ки) III курсу
факультету _____
групи _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

заява.

Прошу направити мене для проходження організаційно-виховної
практики до _____

(назва і місцезнаходження бази практики)

у період з «___» _____ 202__ р. до «___» _____ 202__ р.
(вказати термін практики)

Дата

Підпис

**Характеристика студента-практиканта
(при проходженні практики в офлайн режимі, дистанційному,
змішаному форматах)**

Директор (заступник директора з виховної роботи, старший вихователь) складає характеристику студента-практиканта, виставляє у ній оцінку за практику («5», «4», «3», «2») та завіряє підписом і печаткою ДЗОВ.

У характеристиці відзначається:

1. Прізвище, ім'я, по батькові студента; назва табору, в якому він проходив організаційно-виховну практику; дата.
2. Вік дітей, з якими працював студент-практикант.
3. Готовність студента до проведення практики.
4. Знання практикантом змісту, форм і методів роботи з дітьми різного віку, вміння реалізувати їх у практичній діяльності.
5. Вміння планувати роботу. Виконання складеного плану виховної роботи.
6. Підхід до дітей, вміння організувати і зацікавити дитячий колектив.
7. Рівень виконання завдань виховної роботи в загоні.
8. Забезпечення дисципліни у загоні та охорони здоров'я і життєдіяльності дітей.
9. Відповідальність практиканта, його дисциплінованість, ставлення до праці.
10. Позитивні сторони та основні прогалини в педагогічній підготовці практиканта.
11. Побажання, рекомендації, поради для студента-практиканта.
12. Загальна оцінка за організаційно-виховну практику («5», «4», «3», «2»).

Характеристика студента-практиканта (при проходженні практики в дистанційному форматі на базі кафедр ЗВО)

Характеристику надає керівник з психолого-педагогічних дисциплін, який відповідає за організацію та проведення даної практики, він складає характеристику студента-практиканта, виставляє у ній оцінку за практику («5», «4», «3», «2»), підписує її та завіряє печаткою ЗВО.

У характеристиці відзначається:

1. Прізвище, ім'я, по батькові студента. Дані про місце проходження практики.
2. Готовність студента до проведення практики.
3. Знання практикантом змісту, форм і методів роботи з дітьми різного віку, вміння реалізувати їх у практичній діяльності.
4. Вміння планувати роботу. Виконання складеного плану виховної роботи.
5. Рівень виконання завдань виховної роботи.
6. Відповідальність практиканта, його дисциплінованість, ставлення до праці.
7. Позитивні сторони та основні прогалини в педагогічній підготовці практиканта.
8. Побажання, рекомендації, поради для студента-практиканта.
9. Загальна оцінка за організаційно-виховну практику («5», «4», «3», «2»).

**Звіт студента-практиканта
(при проходженні практики в офлайн режимі, дистанційному,
змішаному форматах)**

ЗВІТ

про проходження організаційно-виховної педагогічної практики
у дитячому оздоровчому таборі «_____ назва _____»
студента(ки) групи ____ факультету _____ Харківського
національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

(ПІБ)

Схема звіту

1. У якому оздоровчому таборі та ким працював(ла), термін перебування у таборі.
2. Умови роботи в оздоровчому таборі.
3. Зміст проведеної роботи:
 - перші дні у таборі, зустріч дітей, планування роботи, підготовка до свята відкриття табірної зміни та участь практиканта в ньому; перші враження і труднощі у роботі;
 - екскурсії, походи і подорожі, натуралістична і краєзнавча робота, участь практиканта в ній;
 - оздоровча і фізкультурно-спортивна робота (змагання, ігри, свята), участь практиканта при проведенні цих заходів;
 - робота гуртків та ін.
4. Короткий аналіз своєї роботи:
 - чому навчився(лася) на практиці (яких знань, умінь і навичок набуто);
 - які взаємини склалися з дітьми в загоні, з педагогічним колективом;
 - як змінилися особистісні якості практиканта;
 - що допомагало у роботі з дітьми;
 - яких знань, умінь і навичок не вистачало у роботі з дітьми;
 - які виявлено труднощі та прогалини у підготовці до роботи з дітьми в оздоровчому таборі.
5. Висновки.
6. Пропозиції щодо вдосконалення організаційно-виховної практики та підготовки до неї.

Підпис студента-практиканта

**Звіт студента-практиканта
(при проходженні практики в онлайн режимі, на базі кафедр
ЗВО)**

ЗВІТ

про проходження організаційно-виховної педагогічної практики
у дитячому оздоровчому таборі «_____назва_____»
студента(ки) групи ____ факультету_____ Харківського
національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

(ПІБ)

Схема звіту

1. Місце проходження практики, термін проходження практики.
2. Організація діяльності роботи (платформа, режим зустрічей).
3. Зміст проведеної роботи:
 - планування роботи, підготовка до свята відкриття табірної зміни та участь практиканта в ньому; перші враження і труднощі у роботі;
 - онлайн екскурсії, онлайн подорожі, відвідання онлайн музеїв тощо;
 - оздоровча і фізкультурно-спортивна робота в онлайн форматі, участь практиканта при проведенні цих заходів;
4. Короткий аналіз своєї роботи:
 - чому навчився(лася) на практиці (яких знань, умінь і навичок набуто);
 - які взаємини склалися в колективі;
 - як змінилися особистісні якості практиканта;
 - що допомагало у роботі;
 - яких знань, умінь і навичок не вистачало;
 - які виявлено труднощі та прогалини у підготовці до роботи з дітьми в оздоровчому таборі.
5. Висновки.
6. Пропозиції щодо вдосконалення організаційно-виховної практики та підготовки до неї.

Підпис студента-практиканта

План-сітка роботи загону на термін табірної зміни

Варіант 1

<i>Ранок. День. Вечір.</i>	<i>1-й день</i>	<i>Ранок. День. Вечір.</i>	<i>2-й день</i>	<i>Ранок. День. Вечір.</i>	<i>3-й день</i>
<i>Ранок. День. Вечір.</i>	<i>4-й день</i>	<i>Ранок. День. Вечір.</i>	<i>5-й день</i>	<i>Ранок. День. Вечір.</i>	<i>6-й день</i>
<i>Ранок. День. Вечір.</i>	<i>7-й день</i>	<i>Ранок. День. Вечір.</i>	<i>8-й день</i>	<i>Ранок. День. Вечір.</i>	<i>9-й день</i>

Варіант 2

Дата	Ранок	День	Вечір

Щоденник психолого-педагогічних спостережень

Загальні вказівки щодо ведення щоденника психолого-педагогічних спостережень

1. Щоденник психолого-педагогічних спостережень необхідно вести у загальному зошиті.
2. Щоденник заповнюється щодня.
3. У щоденнику кожен студент-практикант планує роботу в загоні, фіксує спостереження та здійснює аналіз діяльності.

Зразок оформлення титульного аркуша щоденника

ЩОДЕННИК

про проходження організаційно-виховної педагогічної практики
у дитячому оздоровчому таборі « _____ назва _____ »
студента(ки) групи ____ факультету _____ Харківського
національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

(ПІБ)

Термін проходження практики з « ____ » _____ 202__ р. до « ____ »
_____ 202__ р.

Місце розташування табору:

Пам'ятка студентам щодо ведення психолого-педагогічних спостережень

1. У щоденнику відображайте пізнавальну, виховну, суспільно-громадську, організаторську, художньо-естетичну, спортивно-оздоровчу діяльність, яку ви проводите під час організаційно-виховної практики у таборі.
2. Записуючи спостереження за день, намагайтеся обирати найголовніші події, явища, які вас схвилювали, порадували, або, навпаки, примусили серйозно замислитися.
3. Намагайтеся вести спостереження згідно з вашим планом виховної роботи (планом-сіткою).
4. Записи у щоденнику ведіть стисло, чітко й охайно.

Розробка залікового виховного заходу

Обсяг - 5-8 друкованих аркушів (14 шрифт, 1,5 інтервал). Тематика і зміст обираються з урахуванням вікових особливостей дітей.

I. Загальна характеристика виховного заходу

- Тема.
- Форма проведення (бесіда, диспут, екскурсія, гра, конкурс, квест, вікторина тощо).
- Мета.
- Завдання.
- Час проведення.
- Місце проведення.
- Розподіл обов'язків (обов'язки вожатих, обов'язки дітей загону).
- Обладнання й оформлення.
- Використана література.

II. Зміст виховного заходу

• *Вступна частина*: вступне слово вожатого, організація заходу, актуалізація теми заходу.

• *Основна частина*: викладення інформаційного матеріалу, обговорення дискусійних питань, розв'язання поставлених практичних завдань, реалізація підготовленого сценарію.

• *Заключна частина*: підбиття підсумків, рефлексія, рекомендації і пропозиції вихованцям.

Схема звіту ознайомлення з нормативними документами ДЗОВ
РЕЗУЛЬТАТИ МОНІТОРИНГУ САЙТУ

(повна назва ДЗОВ)

№ з/п	Перелік інформації та документів, обов'язкових для оприлюднення закладом оздоровлення і відпочинку	Відмітка про наявність (+) або відсутність (-)
1.	Статут	
2.	Ліцензії на провадження діяльності	
3.	Територія закладу оздоровлення і відпочинку	
4.	Матеріально-технічне забезпечення ДЗОВ	
5.	Умови доступності ДЗОВ для відпочинку осіб з особливими освітніми потребами	
6.	Правила прийому до ДЗОВ	
7.	Структура та органи управління ДЗОВ	
8.	Кадровий склад ДЗОВ	
9.	Наявність фотозвітів діяльності за минули роки	
10.	Річний звіт про діяльність ДЗОВ	
11.	Правила поведінки у ДЗОВ	
12.	Інша інформація, що оприлюднюється	
13.	Кошторис і фінансовий звіт про надходження та використання всіх отриманих коштів	

Висновок

Здобувач _____

(Підпис)

(ПІБ)

Схема аналізу вікової категорії дітей заgonу.

Схарактеризуйте обрану вікову категорію дітей за наступними показниками:

1. Віковий період (указати вікові межі обраної категорії).
2. Провідний вид діяльності.
3. Особливості розвитку пізнавальної сфери.
4. Особливості розвитку емоційно-вольової сфери.
5. Особливості спілкування та соціальної комунікації.

Схема аналізу конфліктних ситуацій

1. Ситуація 1. У загоні є фізично слабкий хлопчик, над ним жартують і знущаються, провокують його на відкриту сварку. Ваші дії.
2. Ситуація 2. В таборі почали зникати речі дітей. Ваші дії
3. Ситуація 3. Ви замітили вихованців свого загону які збирались розпивати спірні напої. Ваші дії.

Запропонуйте вирішення ситуацій відповідно до етапів визначених В. Каплінським:

- 1) осмислення, усвідомлення та формулювання проблеми (педагогічної задачі, що підлягає розв'язанню);
- 2) визначення моменту, коли розвиток конфлікту можна було попередити;
- 3) чітке визначення мети, якої прагне вихователь;
- 4) вибір оптимального впливу шляхом аналізу ситуації, проєктування дій вихователя, прогноз зворотної реакції та розвитку подій, наслідків того чи іншого кроку, подумки перевірка проєктів розв'язання ситуації;
- 5) актуалізація теоретичних знань, що потрібні для педагогічно доцільних дій;
- 6) вибір та реалізація оптимального варіанту, обґрунтування його правильності та доцільності.

ДОВІДКОВІ МАТЕРІАЛИ

ОРІЄНТОВНА ПОСАДОВА ІНСТРУКЦІЯ ВОЖАТОГО, ВИХОВАТЕЛЯ ДЗОВ

(для проходження практики в режимі офлайн)

1. Загальні положення

1.1. До роботи вожатим, вихователем дитячих закладів оздоровлення та відпочинку (далі - ДЗОВ) допускаються особи, які:

- досягли 18 років;
- пройшли інструктивно-методичний семінар по підготовці до роботи в ДЗОВ.

1.2. У своїй роботі вожатий, вихователь підпорядковується начальнику ДЗОВ, заступнику начальника з виховної роботи, старшому вихователю. Він виконує Правила внутрішнього трудового розпорядку ДЗОВ, розпорядження адміністрації ДЗОВ.

1.3. Робочий день вожатого, вихователя - ненормований, оздоровча зміна триває 14, 21 день.

1.4. Вожатий, вихователь повинен мати особисту медичну книжку, оформлену відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я від 23.07.2002 року № 280 «Щодо організації проведення обов'язкових профілактичних медичних оглядів працівників окремих професій, виробництв і організацій, діяльність яких пов'язана з обслуговуванням населення і може привести до поширення інфекційних хвороб».

2. Обов'язки вожатого, вихователя:

2.1. Здійснювати педагогічну (виховну) і оздоровчу роботу з дітьми загону відповідно до плану роботи ДЗОВ.

2.2. Відповідно до загальнотабірного, складати загоновий план роботи, погоджувати його зі старшим вихователем.

2.3. Забезпечувати дотримання дітьми дисципліни і порядку згідно з установленим режимом.

2.4. Організовувати обов'язкову участь загону в усіх загальнотабірних культурно-масових, спортивно-оздоровчих і трудових заходах.

2.5. Забезпечувати виконання дітьми санітарно-гігієнічних норм, контролювати дотримання ними охайного зовнішнього вигляду, чистоти одягу, установленного порядку в спальних кімнатах, інших житлових приміщеннях корпусу, їдальні та на території ДЗОВ.

2.6. Організовувати чергування дітей в житлових корпусах, їдальні, на закріпленій за загоном території ДЗОВ.

2.7. Постійно знаходитися з дітьми (або довіряти їх тільки відповідальній за дітей особі).

2.8. Купати дітей у відведеному для цього місці.

2.9. У випадку захворювання дітей виконувати настанови лікаря.

2.10. Особисто привести дитину в ізолятор, якщо дитина захворіла.

2.11. Виконувати правила з техніки безпеки, охорони життя і здоров'я дітей.

2.12. Займатися самовихованням і самоосвітою, удосконалювати педагогічні вміння в умовах літнього відпочинку дітей, розвивати культуру спілкування й мови.

2.13. Проводити з дітьми цікаву, психологічно доцільну роботу і повноцінно організувати життя дитячого колективу відповідно до віку, інтересів та потреб дітей.

2.14. У разі виникнення непередбачених обставин негайно повідомляти про них начальника ДЗОВ, старшому вихователю.

3. Вожатому, вихователю забороняється:

3.1. Залишати дітей загону без догляду, у тому числі в нічний час.

3.2. Самому або з дітьми покидати територію ДЗОВ без дозволу начальника або старшого вихователя.

3.3. Допускати присутність на території ДЗОВ сторонніх осіб без дозволу начальника.

3.4. Вживати спиртні напої і знаходитися у нетверезому стані на території ДЗОВ, курити у присутності дітей, а також допускати розпивання алкоголю та куріння дітьми.

3.5. Застосовувати до дітей методи впливу, які не відповідають діючому законодавству України, міжнародним конвенціям про права дитини, нормам педагогічної етики (у тому числі фізичні покарання і покарання, що принижують особистість дитини).

3.6. Пропускати без поважної причини наради або інші збори педагогічних працівників.

4. Права вожатого, вихователя:

4.1. Вносити пропозиції щодо удосконалення системи виховної та оздоровчої роботи закладу.

4.2. Звертатися до керівництва закладу з питаннями про захист своїх професійних інтересів, інтересів дітей та закладу в цілому.

4.4. Знайомитися з проектами рішень керівництва ДЗОВ, що стосуються ділянки виконуваної ним роботи, вносити відповідні пропозиції до них.

5. Відповідальність вожатого, вихователя.

5.1. Вожатий, вихователь несе юридичну відповідальність за життя і здоров'я дітей відповідно до КЗпП України, ст. 135, ст. 136, ст. 137, ст. 138 Кримінального кодексу України, ст. 27, ст. 29, ст. 32, ст. 34, ст. 52 Конституції України.

Під час роботи гуртків, спортивних секцій, клубів за інтересами, які діють на території ДЗОВ, відповідальність за життя та здоров'я дітей покладається на керівників гуртків, спортивних секцій та клубів за інтересами.

5.2. Несе матеріальну відповідальність за збереження меблів, приміщень і обладнання житлових корпусів, а також інших відвідуваних дітьми об'єктів ДЗОВ, переданих до використання загонам постільної білизни, ігрового, спортивного та іншого обладнання.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

вожатим з профілактики травматизму та упередження нещасних випадків з дітьми, які перебувають на відпочинку в ДЗОВ

Організація загартувальних процедур та купання дітей.

З перших днів перебування в таборі з дітьми слід проводити загартувальні процедури. Повітряні ванни влаштовуються в затінку при температурі повітря не нижче 18-19°C, і їх тривалість поступово доводиться до 1-2 годин на день для дітей основної групи й 30 хвилин - 1 години для дітей підготовчої та спеціальної груп.

Загартування сонцем необхідно починати при температурі у затінку не нижче 18°C, без вітру, з 4-5 хвилин, поступово доводячи час прийняття цієї процедури до 50-60 хвилин на день.

Загартування водою слід розпочинати з обтирання вологим рушником після ранкової гігієнічної гімнастики. Температура води для обтирання поступово знижується з 30 до 20-15°C.

Купання дітей у річці, водоймі, морі проводиться відповідно до дозволу територіальної санітарно-епідеміологічної станції у спеціально відведеному для цього місці. Дно водойми повинно бути щільним, вільним від гострих каменів, сторонніх предметів, ям. На березі повинні бути обладнані навіси для захисту дітей від сонячних променів.

Починати купання дітей бажано у безвітряний сонячний день при температурі повітря 24°C та температурі води не нижче 20°C. Через 1-2 тижні дозволяється купання при температурі повітря 18°C і температурі води 16°C. Час перебування у воді щоденно збільшується на 1-2 хвилини і

доводиться для дітей 7-12 років до 30-35 хвилин, для дітей 13-15 років - до 40 хвилин.

Купання дітей у річці, водоймі, морі, басейні повинно проводитись у присутності директора табору або його заступника, вихователів і вожатих, медичних працівників, інструкторів з фізичної культури і спорту. Перед початком купання дітей оглядає лікар, який визначає тривалість перебування їх у воді, а також отримання ними сонячних ванн. Інструктор з фізичної культури і спорту перевіряє готовність пляжу та місця купання, проводить інструктаж дітей щодо правил поведження на воді, порядку купання. Не дозволяється купання дітей натщесерце, відразу після їжі та фізичних вправ з великою м'язовою навантаженістю. На березі повинні знаходитись рятувальні засоби, сумка першої медичної допомоги. Вихователі й вожаті повинні бути ознайомленими з методикою рятування та надання першої допомоги потерпілим на воді.

Для кожного загону (групи) на території пляжу відводиться окрема ділянка, а водний простір повинен бути розподілений на сектори та огороженим поплавцями. Допливати до знаків огороження зони купання дозволяється лише дітям, які вміють плавати, решта - купаються біля берега. Найбільша глибина води в зоні купання не повинна перевищувати 1,25 м.

Дозволяється одночасне перебування у воді не більше 10 дітей з одного загону (групи). Один з вихователів або вожатих повинен знаходитись у воді біля обмежувальних знаків у водоймі, другий - спостерігати за дітьми, що купаються, з берега. Вихователі та вожаті перевіряють наявність дітей перед кожним входженням їх у воду та виходом з неї.

Суворо забороняються пустощі й ігри дітей у воді, пірнання та запливання за огорожувальні знаки.

Навчання дітей плаванню здійснюється інструктором з фізичної культури та спорту за окремим планом у години, відведені для проведення оздоровчих заходів.

Під час купання дітей у душовій або бані присутність вихователів та вожатих, медичного працівника обов'язкова. Температура води регулюється за вказівкою медичного працівника. Змішувачі холодної та гарячої води повинні бути справними.

Проведення туристичних походів та екскурсій.

Основними формами туристично-краєзнавчої та екскурсійної роботи з дітьми в оздоровчому таборі є:

- туристична прогулянка, яка являє собою нетривалий за часом груповий вихід дітей за межі оздоровчого табору з метою ознайомлення з навколишньою місцевістю, населенням пунктом, пам'ятними місцями;
- екскурсія - групове відвідання одного або кількох екскурсійних об'єктів (географічних, історичних, культурних) з навчально-пізнавальною та виховною метою;
- туристичний похід - проходження групи дітей за визначеним маршрутом активним способом пересування з метою фізичного розвитку, змістовного відпочинку, засвоєння та виконання відповідних спортивно - туристичних нормативів.

Туристичні походи та екскурсії з дітьми проводяться відповідно до затвердженого плану роботи та з дозволу директора й лікаря дитячого оздоровчого табору.

Директор оздоровчого табору видає наказ, яким затверджує список дітей, що йтимуть у похід (на екскурсію), керівників походу та груп, визначає маршрут, час відправлення й повернення дітей до табору. На маршрутній схемі позначаються основні пункти пересування групи, місця відпочинку, купання, ночівлі тощо.

Перед проведенням походу слід отримати відомості від територіальної санітарно-епідеміологічної станції про можливість використання місцевих джерел питної води та щодо екологічної обстановки на маршруті.

Усі учасники походу проходять необхідний інструктаж з правил безпеки, поводження з отруйними рослинами і грибами, для них організується навчання орієнтуванню на місцевості, елементарним туристичним навичкам.

До участі у походах та екскурсіях допускаються лише здорові діти.

У похідному загоні на кожні 15 дітей повинен бути керівник, який несе персональну відповідальність за здоров'я і життя дітей, дотримання ними правил безпеки.

Маршрути руху дітей не повинні проходити через кручі, урвища, броди тощо. При пересуванні груп дітей по дорогах з автомобільним рухом на початку та в кінці колони обов'язкове застосування сигнальних прапорців.

При погіршенні метеорологічних умов керівник походу спільно з медичним працівником вирішує питання про його припинення або зміну маршруту.

У випадку травмування чи раптового захворювання дитини під час походу керівник походу і медичний працівник повинні організувати її доставку до найближчого лікарняного закладу і повідомити про це керівництво оздоровчого табору.

Проведення масових і спортивних заходів.

Приміщення, де проводяться масові заходи, повинні мати не менше двох входів і виходів, біля яких під час проведення заходів необхідно організувати чергування вихователів та вожатих.

Присутність під час проведення масових заходів (спартакіад, фестивалів, свят, концертів, змагань) директора оздоровчого табору, лікаря, вихователів і вожатих обов'язкова.

Категорично забороняється розпалювати багаття легкозаймистими засобами, влаштовувати феєрверки, факельні ходи та інші заходи, пов'язані з небезпекою виникнення пожежі.

Заняття дітей у спортивних секціях погоджуються з лікарем оздоровчого табору. Керівництво оздоровчого табору, інструктор з фізичної культури та спорту повинні забезпечити належний стан спортивних споруд і майданчиків, повну придатність інвентарю та обладнання.

На спортивні майданчики діти допускаються лише в спортивному одязі та взутті.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ДІЯЛЬНОСТІ ДИТЯЧИХ ЗАКЛАДІВ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧІНКУ

Закон України ПРО ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНОК ДІТЕЙ (від 24 березня 2022 року N 2153-IX) (Витяг)

Цей Закон визначає основні засади державної політики у сфері оздоровлення та відпочинку дітей, повноваження органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, правові, фінансові та організаційні засади утворення і діяльності дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, права, обов'язки та відповідальність усіх учасників процесу.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

відпочинкова зміна - період перебування дитини в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку не менше 14 днів;

оздоровча зміна - період перебування дитини в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку не менше 21 дня, протягом якого дитина отримує послуги з оздоровлення та відпочинку;

профільна зміна (туристична, спортивна, додаткової освіти: юних біологів, математиків, екологів тощо) - період перебування дитини в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку, протягом якого дитина крім послуг з оздоровлення та відпочинку отримує комплекс послуг, спрямованих на розвиток певних здібностей та інтересів;

тематична зміна - оздоровча або відпочинкова зміна, протягом якої дитина крім послуг з оздоровлення та відпочинку отримує комплекс додаткових послуг, спрямованих на розвиток її здібностей та інтересів за напрямами позашкільної освіти, фізичної культури та спорту, соціальної реабілітації, соціального захисту тощо за спеціальною програмою;

відпочинок - комплекс спеціальних заходів соціального, виховного, медичного, гігієнічного, спортивного характеру, що забезпечують організацію дозвілля дітей, відновлення фізичних і психічних функцій дитячого організму, сприяють розвитку духовності та соціальної активності дітей, що здійснюються в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку протягом відпочинкової зміни;

оздоровлення - комплекс спеціальних заходів соціального, виховного, медичного, гігієнічного, спортивного характеру, спрямованих на поліпшення та зміцнення фізичного і психічного стану здоров'я дітей, що здійснюються в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку протягом оздоровчої зміни;

дитячий заклад оздоровлення та відпочинку - постійно або тимчасово діючий, спеціально організований або пристосований заклад, призначений для оздоровлення, відпочинку, розвитку дітей, що має визначене місце розташування, матеріально-технічну базу, кадрове забезпечення та технології для надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітей відповідно до державних соціальних стандартів надання послуг з оздоровлення та відпочинку;

державні соціальні стандарти оздоровлення та відпочинку дітей - встановлені законами, іншими нормативно-правовими актами соціальні норми і нормативи або їх комплекс, на базі яких визначаються рівні основних державних соціальних гарантій щодо забезпечення необхідними послугами з оздоровлення та відпочинку дітей;

мережа дитячих закладів оздоровлення та відпочинку - сукупність дитячих закладів оздоровлення та відпочинку (працюючих та непрацюючих) незалежно від форми власності, типу та підпорядкування;

Державний реєстр майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей - електронна база даних про об'єкти права власності (працюючі та непрацюючі), призначені для оздоровлення та відпочинку дітей, незалежно від форми власності та підпорядкування;

суб'єкт господарювання, що здійснює управління дитячим закладом оздоровлення та відпочинку, - юридична особа, державне, комунальне та інше підприємство, громадянин України, іноземець або особа без громадянства, що організовує та забезпечує діяльність дитячого закладу оздоровлення та відпочинку;

майнові об'єкти оздоровлення та відпочинку дітей - комплекс будівель, споруд, у тому числі інженерних, інших приміщень, земельних ділянок, на яких вони розміщені, що в сукупності забезпечує діяльність дитячого закладу оздоровлення та відпочинку на належному рівні;

діти, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, - діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування; діти осіб, визнаних учасниками бойових дій відповідно до пунктів 19 - 24 частини першої статті 6 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"; діти, один із батьків яких загинув (пропав безвісти) у районі проведення антитерористичних операцій, здійснення заходів із

забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, бойових дій чи збройних конфліктів або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних у районі проведення антитерористичних операцій, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, бойових дій чи збройних конфліктів, а також діти загиблих (померлих) осіб, визначених у частині першій статті 101 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"; діти, один із батьків яких загинув під час масових акцій громадянського протесту або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час масових акцій громадянського протесту; діти, зареєстровані як внутрішньо переміщені особи; діти, які проживають у населених пунктах, розташованих на лінії зіткнення; рідні діти батьків-вихователів або прийомних батьків, які проживають в одному дитячому будинку сімейного типу або в одній прийомній сім'ї; діти, взяті на облік службами у справах дітей як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах; діти з інвалідністю; діти, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; діти, які постраждали внаслідок стихійного лиха, техногенних аварій, катастроф; діти з багатодітних сімей; діти з малозабезпечених сімей; діти, батьки яких загинули від нещасного випадку на виробництві або під час виконання службових обов'язків, у тому числі діти журналістів, які загинули під час виконання службових обов'язків; діти, одному з батьків яких встановлено інвалідність I або II групи; діти, які перебувають на диспансерному обліку; талановиті та обдаровані діти - переможці міжнародних, всеукраїнських, обласних, міських, районних олімпіад, конкурсів, фестивалів, змагань, спартакіад, відмінники навчання, лідери дитячих громадських організацій; діти - учасники дитячих творчих колективів та спортивних команд; діти працівників агропромислового комплексу та соціальної сфери села;

діти, які потребують особливих умов для оздоровлення, - діти з особливими фізичними та психічними потребами, які не можуть перебувати в закладах оздоровлення та відпочинку самостійно, потребують індивідуального догляду та створення спеціальних умов;

послуги з оздоровлення - комплекс спеціальних заходів соціального, виховного, медичного, гігієнічного, спортивного характеру, що надаються дитячим закладом оздоровлення та відпочинку і спрямовані на відновлення та поліпшення фізичного і психічного стану здоров'я дитини;

відпочинкові послуги - заходи, спрямовані на організацію дозвілля дітей з дотриманням періоду активного та пасивного відпочинку, організацію раціонального харчування та забезпечення відповідними до вимог умовами проживання.

Стаття 2. Законодавство у сфері оздоровлення та відпочинку дітей

1. Законодавство у сфері оздоровлення та відпочинку дітей складається з Конституції України, Сімейного кодексу України, законів України "Про охорону дитинства", "Про позашкільну освіту", цього та інших законів, міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, інших нормативно-правових актів.

Стаття 3. Основні принципи та напрями державної політики у сфері оздоровлення та відпочинку дітей

1. Державна політика у сфері оздоровлення та відпочинку дітей ґрунтується на таких принципах:

рівності прав кожної дитини на оздоровлення та відпочинок;

визнання пріоритетним у діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування здійснення заходів, спрямованих на зміцнення здоров'я дітей шляхом організації оздоровлення та відпочинку;

створення оптимальних умов для безпечного та ефективного перебування дітей у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку;

створення умов для зміцнення фізичного та психічного здоров'я дітей шляхом належної організації оздоровлення та відпочинку;

надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітям, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки;

адресності соціальної допомоги, що надається з державного і місцевих бюджетів для оздоровлення та відпочинку дітей.

2. Основними напрямками державної політики у сфері оздоровлення та відпочинку дітей є:

підтримка заходів, що здійснюються підприємствами, установами і організаціями, фондами, громадянами та їх об'єднаннями в цій сфері;

створення доступного та ефективного ринку послуг з оздоровлення та відпочинку дітей;

збереження і розвиток мережі дитячих закладів оздоровлення та відпочинку;

забезпечення підготовки кадрів для здійснення заходів з оздоровлення та відпочинку дітей;

стимулювання проведення науково-дослідних робіт, розроблення та впровадження інноваційних програм;

створення механізмів економічного стимулювання, кредитування, цільової фінансової підтримки закладів, що здійснюють оздоровлення та відпочинок дітей;

оптимізація системи управління;

створення Державного реєстру майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей з метою запобігання ліквідації, передачі під заставу, перепрофілюванню, використанню не за призначенням таких об'єктів, а також з метою забезпечення доступності та відкритості інформації про дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, і послуги, які вони надають;

розробка та затвердження державних соціальних стандартів оздоровлення та відпочинку.

Стаття 4. Система оздоровлення та відпочинку дітей

До системи оздоровлення та відпочинку дітей належать:

Кабінет Міністрів України, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей, міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, до сфери управління яких належать дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування;

дитячі заклади оздоровлення та відпочинку всіх типів та форм власності, благодійні організації та громадські об'єднання, а також підприємства, установи та організації незалежно від форми власності, які забезпечують оздоровлення та відпочинок дітей;

інші суб'єкти, що забезпечують оздоровлення та відпочинок дітей.

Стаття 5. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей

1. Центральним органом виконавчої влади у сфері оздоровлення та відпочинку дітей є центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей.

2. До сфери управління центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей, належать дитячі заклади оздоровлення та відпочинку загальнодержавного значення.

3. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей, у межах своїх повноважень:

здійснює нормативно-правове регулювання у сфері оздоровлення та відпочинку дітей;

забезпечує надання організаційної, науково-методичної, інформаційної допомоги центральним і місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування, громадським об'єднанням, підприємствам, установам та організаціям, дитячим закладам оздоровлення та відпочинку, громадянам;

організовує оздоровлення та відпочинок дітей;

забезпечує координацію заходів центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, спрямованих на організацію оздоровлення та відпочинку дітей;

здійснює міжвідомчу координацію з питань оздоровлення та відпочинку дітей;

розробляє пропозиції щодо законодавчого врегулювання питань оздоровлення та відпочинку дітей;

здійснює контроль за наданням послуг з оздоровлення та відпочинку дітей;

щороку затверджує склад всеукраїнської мережі дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, забезпечує доступність та відкритість інформації про такі заклади та послуги, які вони надають;

забезпечує надання організаційної, науково-методичної, інформаційної допомоги центральним і місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування, об'єднанням громадян, підприємствам, установам та організаціям, дитячим закладам оздоровлення та відпочинку і громадянам;

забезпечує надання інформації про мережу дитячих закладів оздоровлення та відпочинку та послуги, які вони надають;

організовує проведення державної атестації дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, надає відповідну методичну допомогу;

вносить пропозиції щодо формування, встановлення та затвердження державних соціальних стандартів оздоровлення та відпочинку дітей у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України за участю та погодженням з іншими сторонами соціального партнерства;

створює та веде Державний реєстр майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей, забезпечує його відкритість та доступність, здійснює внесення відомостей про майнові об'єкти оздоровлення та відпочинку дітей до реєстру протягом 15 днів з дня їх подання керівником дитячого закладу оздоровлення та відпочинку;

здійснює інші повноваження відповідно до закону.

Стаття 6. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, до сфери управління яких належать дитячі заклади оздоровлення та відпочинку

1. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, до сфери управління яких належать дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, у межах своїх повноважень забезпечують:

реалізацію державної політики у сфері оздоровлення та відпочинку дітей;

збереження та розвиток мережі дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, поліпшення їх матеріально-технічної бази, кадрового забезпечення;

підготовку пропозиції щодо обсягів фінансування оздоровлення та відпочинку дітей у закладах оздоровлення та відпочинку і виділення коштів на утримання зазначених закладів відповідно до законодавства;

здійснення контролю за діяльністю дитячих закладів оздоровлення та відпочинку;

здійснення інших повноважень відповідно до закону.

Стаття 7. Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування

1. Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування у межах своїх повноважень забезпечують:

реалізацію державної політики у сфері оздоровлення та відпочинку дітей, розроблення і виконання відповідних регіональних програм;

збереження і розвиток мережі дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, поліпшення їх матеріально-технічної бази, кадрового забезпечення;

виділення коштів з місцевих бюджетів на організацію оздоровлення та відпочинку дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, а також на підтримку дитячих закладів оздоровлення та відпочинку;

здійснення часткової оплати вартості путівок до дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, в першу чергу для оздоровлення та відпочинку дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, якщо це передбачено місцевою програмою оздоровлення та відпочинку дітей;

здійснення контролю за діяльністю дитячих закладів оздоровлення та відпочинку незалежно від форми власності та підпорядкування;

безперебійне електро-, водо-, газо- та теплопостачання, виконання інших робіт щодо життєво важливих складових функціонування дитячих закладів оздоровлення та відпочинку під час перебування в них дітей;

підтримку дитячих закладів оздоровлення та відпочинку шляхом встановлення пільг із землекористування, оплати комунально-побутових послуг, придбання продуктів харчування, сплати місцевих податків і зборів;

безоплатне проведення медичного огляду працівників дитячих закладів оздоровлення та відпочинку;

оздоровлення та відпочинок дітей, у першу чергу дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, протягом року;

надання організаційної, науково-методичної, інформаційної допомоги громадським об'єднанням, фондам, підприємствам, установам та організаціям, дитячим закладам оздоровлення та відпочинку, громадянам;

надання допомоги в організації перевезення груп дітей до дитячих закладів оздоровлення та відпочинку;

здійснення інших повноважень відповідно до закону.

2. Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації щороку затверджують склад регіональної мережі дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, забезпечують доступність та відкритість інформації про такі заклади та послуги, які вони надають.

Стаття 8. Професійні спілки, об'єднання громадян, фонди, підприємства, установи та організації

1. Професійні спілки, об'єднання громадян, фонди, підприємства, установи та організації, що забезпечують проведення оздоровлення та відпочинку дітей, здійснюють заходи з оздоровлення та відпочинку дітей самостійно або за участю органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування відповідно до вимог державних соціальних стандартів надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітей.

2. Відносини професійних спілок, об'єднань громадян з органами виконавчої влади та власниками дитячих закладів оздоровлення та відпочинку регулюються законодавством.

Розділ II. ОСНОВНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ У СФЕРІ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ ДІТЕЙ

Стаття 9. Державні соціальні стандарти оздоровлення та відпочинку дітей

1. Державні соціальні стандарти оздоровлення та відпочинку дітей є складовою державних соціальних стандартів.

2. Складовими державних соціальних стандартів оздоровлення та відпочинку дітей є:

нормативи матеріально-технічного забезпечення дитячих закладів оздоровлення та відпочинку інвентарем та обладнанням для надання медичних послуг, організації виховного процесу та дозвілля дітей, у тому числі національно-патріотичного виховання;

нормативи розміщення дітей для оздоровлення та відпочинку на території, у будинках і приміщеннях дитячих закладів оздоровлення та відпочинку;

норми забезпечення дітей повноцінним харчуванням у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку відповідно до фізіологічних потреб і енерговитрат.

3. Державні соціальні стандарти оздоровлення та відпочинку формуються, встановлюються та затверджуються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України за участю та погодженням з іншими сторонами соціального партнерства.

4. Юридичні та фізичні особи, до сфери управління яких належать дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, забезпечують їх функціонування та надання відповідних послуг згідно з державними соціальними стандартами оздоровлення та відпочинку дітей.

Стаття 10. Виключена.

Стаття 11. Страхування дітей на час їх перебування у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку

1. Страхування дітей під час перебування в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку здійснюється відповідно до законодавства.

Стаття 12. Науково-методичне та інформаційне забезпечення дитячих закладів оздоровлення та відпочинку

1. Науково-методичне та інформаційне забезпечення дитячих закладів оздоровлення та відпочинку здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей.

2. Науково-методичне забезпечення дитячих закладів оздоровлення та відпочинку здійснюється шляхом:

впровадження інноваційних підходів до організації оздоровлення та відпочинку дітей;

розробки і видання методичних матеріалів з питань оздоровлення та відпочинку дітей;

організації співпраці із закладами, установами, організаціями для підвищення ефективності наукового та навчально-методичного забезпечення;

організації наукових, науково-практичних, науково-методичних семінарів, конференцій, виставок учасників оздоровчо-виховного процесу;

моніторингу ефективності діяльності дитячих закладів оздоровлення та відпочинку;

розробки, затвердження та впровадження типових державних програм оздоровлення та відпочинку дітей відповідно до вимог державних соціальних стандартів оздоровлення та відпочинку дітей.

3. Інформаційне забезпечення дитячих закладів оздоровлення та відпочинку здійснюється шляхом:

поширення інформації про діяльність дитячих закладів оздоровлення та відпочинку і послуги, які вони надають;

створення статистичної, довідкової, маркетингової бази даних щодо оздоровлення та відпочинку дітей;

забезпечення відкритого доступу до Державного реєстру майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей через офіційний веб-сайт центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей;

проведення рекламно-інформаційних заходів та кампаній;

висвітлення в медіа питань щодо оздоровлення та відпочинку дітей.

Розділ III. ДИТЯЧІ ЗАКЛАДИ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ

Стаття 13. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку

1. Оздоровлення та відпочинок дітей може здійснюватися у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку протягом року, сезонно, під час канікул, цілодобово, протягом дня.

Діти віком від 7 до 18 років перебувають у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку самостійно або за згодою керівника дитячого закладу оздоровлення та відпочинку разом з батьками чи іншими законними представниками.

Діти віком від 4 до 7 років перебувають у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку разом із батьками або іншими законними представниками.

Дитячий заклад оздоровлення та відпочинку за своїми організаційно-правовими формами може бути державної (заснований на державній формі власності), комунальної (заснований на комунальній формі власності) або приватної (заснований на приватній формі власності) форми власності.

Оздоровлення та відпочинок дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які виховуються у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях, може здійснюватися у відповідно визначених дитячих закладах оздоровлення та відпочинку в ході тематичних змін спільно з батьками-вихователями та прийомними батьками і їхніми власними дітьми.

Діти, які потребують особливих умов для оздоровлення, оздоровлюються у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку в супроводі батьків або інших законних представників, соціальних працівників тощо.

Оздоровлення та відпочинок дітей, які потребують особливих умов для оздоровлення, здійснюються у спеціально пристосованих дитячих закладах оздоровлення та відпочинку або в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку із спеціально обладнаними місцями.

Перебування разом з дітьми у закладах оздоровлення та відпочинку осіб, зазначених в абзацах третьому, п'ятому і шостому цієї частини, здійснюється за рахунок коштів таких осіб, благодійної допомоги тощо.

2. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку створюють умови для проживання, харчування, медичного обслуговування, виховання дітей, розвитку їх інтересів та здібностей, здобуття елементарних трудових навичок тощо відповідно до державних соціальних стандартів оздоровлення та відпочинку дітей.

3. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку у своїй діяльності керуються цим Законом та статутом (положенням), розробленим відповідно до Типового положення про дитячий заклад оздоровлення та відпочинку, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

4. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку для проведення оздоровлення та відпочинку дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки і оздоровлюються за кошти державного, місцевих бюджетів, визначаються відповідно до закону.

Стаття 14. Типи дитячих закладів оздоровлення та відпочинку

1. До дитячих закладів оздоровлення належать:

дитячий заклад санаторного типу - заклад, у якому діти перебувають цілодобово і де поряд з оздоровчими надається комплекс медичних послуг, спрямованих на поліпшення стану їхнього здоров'я, запобігання захворюванням. З урахуванням природно-кліматичних умов, наявної лікувально-оздоровчої бази, кадрового забезпечення такі заклади можуть бути спеціалізованими;

дитячий центр - заклад, що функціонує протягом року, в якому діти перебувають цілодобово. Центр має відповідне кадрове забезпечення, спеціально відведену територію, матеріально-технічну базу, які відповідають санітарно-гігієнічним нормам, для організації оздоровлення, відпочинку та навчання дітей;

позаміський заклад оздоровлення та відпочинку - заклад, що функціонує протягом року, сезонно або під час канікул, у якому діти перебувають цілодобово. Заклад повинен мати спеціально відведену територію, що знаходиться в курортній або заміській зоні, матеріально-технічну базу, що відповідає санітарно-гігієнічним нормам, кадрове забезпечення для організації оздоровлення. Відповідний заклад також може належати до закладу відпочинку.

2. До дитячих закладів відпочинку належать:

табір з денним перебуванням - табір, тимчасово утворений у навчальному закладі, закладі культури, охорони здоров'я, фізичної культури та спорту, в якому забезпечується належний догляд за дітьми, виховний процес, їх повноцінне дозвілля, розвиток творчих здібностей та інтересів і де діти перебувають протягом дня, але не менше 6 годин;

дитячий заклад праці та відпочинку - заклад з денним або цілодобовим перебуванням, у якому поряд з відпочинком організовується трудова діяльність з метою формування у дітей трудових інтересів і навичок;

наметове містечко - тимчасово діючий заклад з денним або цілодобовим перебуванням, облаштований на спеціально відведеній території, що відповідає санітарно-гігієнічним вимогам та нормам, у якому здійснюється комплекс заходів, спрямованих на формування у дітей навичок безпечної життєдіяльності, самообслуговування, колективізму.

3. Оздоровчі, відпочинкові та профільні зміни можуть комплектуватися одночасно дітьми всіх вікових груп. Перерва між змінами не має бути менше двох днів.

4. Для оздоровлення та відпочинку дітей можуть використовуватися санаторно-курортні заклади, пансіонати, бази відпочинку, санаторії-профілакторії, оздоровчі комплекси підприємств, установ та організацій, професійних спілок за умови надання зазначеними закладами послуг з оздоровлення та відпочинку відповідно до державних соціальних стандартів оздоровлення та відпочинку дітей.

Стаття 15. Утворення, реорганізація та ліквідація дитячих закладів оздоровлення та відпочинку

1. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку незалежно від форми власності, що діють як юридичні особи або не мають статусу юридичної особи і перебувають у складі підприємств, установ та організацій як їхні філіали чи структурні підрозділи, обов'язково включаються до складу мережі дитячих закладів оздоровлення та відпочинку.

Майнові об'єкти оздоровлення та відпочинку дітей обов'язково вносяться до Державного реєстру майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей.

Відомості про майнові об'єкти оздоровлення та відпочинку дітей, якими користується дитячий заклад оздоровлення та відпочинку, керівник такого закладу подає до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей, для внесення до Державного реєстру майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей протягом одного місяця з дня отримання документів на право власності на зазначені майнові об'єкти відповідно до порядку, встановленого Кабінетом Міністрів України.

2. Утворення, реорганізація та ліквідація дитячих закладів оздоровлення та відпочинку здійснюються за рішенням власника (засновника) або уповноваженого ним органу відповідно до законодавства.

При утворенні дитячого закладу оздоровлення та відпочинку державної чи комунальної форми власності власник (засновник) або уповноважений ним орган визначає обсяг прав та обов'язків суб'єкта господарювання, що здійснює управління дитячим закладом оздоровлення та відпочинку, щодо майна такого закладу (повне господарське відання, оперативне управління, оренда).

При реорганізації суб'єкта господарювання, що здійснює управління дитячим закладом оздоровлення та відпочинку, власник (засновник) або уповноважений ним орган вирішує питання щодо подальшого використання та збереження майна.

При ліквідації суб'єкта господарювання, що здійснює управління дитячим закладом оздоровлення та відпочинку державної чи комунальної форми власності, власник (засновник) або уповноважений ним орган визначає особу, відповідальну за збереження майна дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, та порядок його подальшого використання.

3. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку утворюються центральними, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, професійними спілками, фондами, підприємствами, установами та організаціями, громадянами та їх об'єднаннями з

урахуванням соціально-економічних, національних, культурно-освітніх потреб, за наявності необхідної матеріально-технічної та науково-методичної бази, кадрового забезпечення відповідно до законодавства.

4. Засновник (власник) дитячого закладу оздоровлення та відпочинку державної чи комунальної форми власності не має права ліквідувати його, зменшувати територію, кількість ліжко-місць, а також передавати в оренду приміщення (будівлі) для провадження діяльності, не пов'язаної з оздоровленням та відпочинком дітей, під час перебування дітей у відповідному закладі без погодження з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей.

5. Реорганізація або ліквідація дитячих закладів оздоровлення та відпочинку державної чи комунальної форми власності допускається виключно за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей.

6. Майно дитячого закладу оздоровлення та відпочинку не може бути об'єктом звернення стягнення за борговими зобов'язаннями та не може передаватися у заставу.

7. У разі банкрутства власника місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування вирішують питання про передачу дитячого закладу оздоровлення та відпочинку до комунальної власності в порядку, передбаченому законодавством України.

8. Особливості використання дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, приватизованих в установленому порядку, визначаються законодавством про приватизацію та договорами купівлі-продажу відповідних об'єктів.

Стаття 16. Органи управління дитячого закладу оздоровлення та відпочинку

1. Дитячий заклад оздоровлення та відпочинку очолює директор.

2. Органом громадського самоврядування дитячого закладу оздоровлення та відпочинку є загальні збори (конференція) колективу закладу.

3. У дитячому закладі оздоровлення та відпочинку можуть функціонувати методичні об'єднання, що об'єднують учасників оздоровчо-виховного процесу та спеціалістів певного професійного напрямку.

Стаття 17. Правила поведінки в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку

Порушення вимог внутрішнього розпорядку дитячого закладу оздоровлення та відпочинку тягне за собою негайне відрахування дитини із закладу та відправлення до місця постійного проживання за рахунок батьків або інших законних представників.

Стаття 18. Права дитячого закладу оздоровлення та відпочинку

1. Дитячий заклад оздоровлення та відпочинку має право відмовити у прийомі дитини до закладу в разі:

відсутності путівки;

невідповідності віку дитини встановленим вимогам;

відсутності у дитини, яка прибула на оздоровлення та відпочинок до дитячого закладу, медичної довідки встановленого зразка, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.

Стаття 19. Обов'язки дитячого закладу оздоровлення та відпочинку

1. Дитячий заклад оздоровлення та відпочинку зобов'язаний:

створити дитині безпечні умови перебування, забезпечити охорону її життя і здоров'я, особистого майна, надання невідкладної медичної допомоги, страхування від нещасного випадку, реалізацію освітніх програм та змістовного дозвілля тощо;

у разі виникнення обставин непереборної сили забезпечити негайну евакуацію і відправлення дитини до місця постійного проживання;

у разі захворювання дитини організувати її лікування та за потреби доставлення до місця постійного проживання;

забезпечити оздоровлення та відпочинок дітей відповідно до державних соціальних стандартів оздоровлення та відпочинку дітей.

Стаття 20. Матеріально-технічна база дитячого закладу оздоровлення та відпочинку

1. Дитячий заклад оздоровлення та відпочинку, що має статус юридичної особи, володіє, користується і розпоряджається майном, земельною ділянкою відповідно до законодавства.

Для надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітей дитячим закладам оздоровлення та відпочинку можуть надаватися в оренду спортивні, культурні, оздоровчі об'єкти тощо.

2. Вимоги до матеріально-технічної бази дитячого закладу оздоровлення та відпочинку визначаються відповідними будівельними і санітарно-гігієнічними нормами, правилами їх облаштування та утримання з урахуванням вимог технічної і протипожежної безпеки та державними соціальними стандартами оздоровлення та відпочинку дітей.

Матеріально-технічну базу дитячого закладу оздоровлення та відпочинку складає рухоме і нерухоме майно, що належить йому на праві власності або господарського відання, оперативного управління, орендоване або передане йому засновником (власником).

3. Основні фонди, земельні ділянки та інше майно дитячого закладу оздоровлення та відпочинку державної або комунальної форми власності не підлягають вилученню, крім випадків, передбачених законодавством.

Стаття 20. Відповідальність посадових осіб дитячого закладу оздоровлення та відпочинку

1. Керівник дитячого закладу оздоровлення та відпочинку несе відповідальність за якість послуг, які надає такий заклад, та за збереження життя і здоров'я дітей, які перебувають у такому закладі, відповідно до закону.

2. Керівник дитячого закладу оздоровлення та відпочинку несе відповідальність відповідно до закону за неподання у строк, визначений цим Законом, або подання не в повному обсязі відомостей про майнові об'єкти оздоровлення та відпочинку дітей, якими користується такий заклад, до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей, для внесення до Державного реєстру майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей.

Стаття 21. Штатний розпис дитячого закладу оздоровлення та відпочинку

1. Штатний розпис дитячого закладу оздоровлення та відпочинку державної чи комунальної форми власності встановлюється на підставі типових штатних нормативів дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, затверджених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей, за погодженням з відповідними центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення, державної фінансової політики.

2. Штатний розпис приватного дитячого закладу оздоровлення та відпочинку встановлюється засновником (власником) на основі типових штатних нормативів дитячого закладу оздоровлення та відпочинку.

Стаття 22. Фінансово-господарська діяльність дитячого закладу оздоровлення та відпочинку

1. Фінансово-господарська діяльність дитячого закладу оздоровлення та відпочинку здійснюється відповідно до Бюджетного та Господарського

кодексів України, законів України "Про господарські товариства", "Про місцеве самоврядування в Україні", "Про позашкільну освіту", цього Закону та інших нормативно-правових актів.

2. Кошти, що залишилися на бюджетних рахунках дитячого закладу оздоровлення та відпочинку на кінець фінансового року, не можуть бути вилучені, крім коштів фондів соціального страхування, зазначених у статті 24 цього Закону, та у випадках, передбачених законодавством.

Розділ ІV. ПОРЯДОК І УМОВИ НАДАННЯ ДІТЯМ ПОСЛУГ З ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ

Стаття 23. Порядок прийому дитини до дитячого закладу оздоровлення та відпочинку

1. Прийом дитини до дитячого закладу оздоровлення та відпочинку здійснюється за наявності путівки.

Путівка до дитячого закладу оздоровлення та відпочинку - документ, який засвідчує право дитини на отримання послуг з оздоровлення та відпочинку, умови перебування в такому закладі і визначає вартість та перелік послуг з оздоровлення та відпочинку для однієї дитини в конкретному закладі.

Інформація про наявність та надання путівок до дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, закуплених за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, розміщується на офіційних веб-сайтах місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Стаття 24. Фінансування послуг з оздоровлення та відпочинку дітей

Оздоровлення та відпочинок дітей, які потребують особливих умов для оздоровлення, та дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, здійснюються за рахунок коштів державного бюджету, місцевих бюджетів, коштів підприємств, установ та організацій, професійних спілок і фондів, добровільних внесків юридичних та фізичних осіб, інших джерел, не заборонених законодавством.

При вирішенні питання щодо першочерговості оздоровлення та відпочинку дітей враховується соціальний статус дитини і матеріальне становище сім'ї, у якій вона виховується.

Оздоровлення дітей інших категорій, в тому числі дітей працюючих осіб, здійснюється за рахунок коштів місцевих бюджетів, коштів підприємств, установ та організацій (відповідно до колективних договорів і угод), професійних спілок і фондів, добровільних внесків юридичних та фізичних осіб, інших джерел.

Стаття 25. Соціальна підтримка оздоровлення та відпочинку дітей

1. Кабінет Міністрів України розробляє і затверджує державну програму оздоровлення та відпочинку дітей.

2. Органи місцевого самоврядування розробляють і затверджують відповідні програми з оздоровлення та відпочинку дітей, фінансування яких здійснюється за рахунок місцевих бюджетів.

Забезпечення матеріально-технічної бази дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, що утримуються за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів, здійснюється відповідно до законодавства.

Стаття 26. Платні послуги у сфері оздоровлення та відпочинку дітей

1. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, що повністю фінансуються з державного або місцевих бюджетів, можуть надавати платні послуги відповідно до переліку, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

2. У передбачених законодавством випадках дитячі заклади оздоровлення та відпочинку мають право на надання платних послуг після отримання у встановленому порядку відповідних ліцензій.

Стаття 27. Оздоровлення та відпочинок груп дітей за кордоном

1. Координацію діяльності, пов'язаної з виїздом груп дітей за кордон на оздоровлення та відпочинок, контроль за її провадженням здійснюють центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей, орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим у сфері сім'ї та дітей, структурними підрозділами обласних, Київської, Севастопольської міських державних адміністрацій.

2. Оздоровлення та відпочинок груп дітей за кордоном організовується юридичними особами, установчими документами яких передбачено провадження такої діяльності, та за умови отримання згоди на виїзд і організацію оздоровлення та відпочинку дітей за кордоном.

3. Надання згоди на виїзд і організацію оздоровлення та відпочинку дітей за кордоном здійснюється за місцем проживання дітей органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим у сфері сім'ї та дітей, структурними підрозділами обласних, Київської, Севастопольської міських державних адміністрацій.

Якщо до складу групи входять діти з різних регіонів України або діти з районів проведення антитерористичної операції, районів здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, надання згоди на виїзд і організацію оздоровлення та

відпочинку дітей за кордоном здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей.

4. Порядок отримання згоди на виїзд і організацію оздоровлення та відпочинку дітей за кордоном визначається Кабінетом Міністрів України.

5. Оздоровлення та відпочинок організованих груп дітей за кордоном за державні кошти здійснюється відповідно до вимог державних соціальних стандартів оздоровлення та відпочинку дітей.

Стаття 28. Вимоги щодо прийняття дітей на оздоровлення та відпочинок

1. До дитячого закладу оздоровлення та відпочинку діти можуть прибувати з батьками, іншими законними представниками або у складі груп з особами, які їх супроводжують.

2. Формування груп дітей та призначення особи, яка їх супроводжує до дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, здійснюється юридичними особами, якщо їх установчими документами передбачено провадження діяльності з оздоровлення та відпочинку дітей.

3. Група дітей для направлення до дитячого закладу оздоровлення та відпочинку формується і склад її затверджується не пізніше як за два дні до від'їзду.

4. Кожна група до 15 дітей забезпечується особою, яка їх супроводжує. На кожну групу від 30 до 45 дітей додатково призначається один медичний працівник. Особи, які супроводжують дітей під час їх перевезення до або з місця оздоровлення та відпочинку, перебувають у відрядженні та несуть персональну відповідальність за життя і здоров'я дітей до передачі їх працівникам відповідного дитячого закладу оздоровлення та відпочинку чи батькам або іншим законним представникам.

Витрати на відрядження осіб, які супроводжують дітей, можуть відшкодовуватися за рахунок юридичних осіб, що їх призначили відповідно до частини другої цієї статті, та інших джерел, не заборонених законодавством.

5. Перед відправленням груп дітей на оздоровлення та відпочинок з особами, які супроводжують дітей під час їх перевезення, проводиться інструктаж з питань безпеки.

6. Відповідальність дитячого закладу оздоровлення та відпочинку за життя і здоров'я дітей настає з моменту передачі дітей за списком особами, які їх супроводжували, керівникам цих закладів.

7. Супроводження груп дітей до або з місць оздоровлення та відпочинку здійснюється безоплатно представниками органів Національної поліції.

8. Частину восьму статті 28 виключено

Розділ V. УЧАСНИКИ ПРОЦЕСУ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ ДІТЕЙ

Стаття 29. Учасники процесу оздоровлення та відпочинку дітей

1. До учасників процесу оздоровлення та відпочинку дітей належать: діти; їхні батьки або особи, які їх замінюють; працівники дитячого закладу оздоровлення та відпочинку дітей; представники підприємств, установ та організацій - власників (засновників) закладу; представники профспілок та інших об'єднань громадян.

Стаття 30. Права та обов'язки дітей, які перебувають у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку

1. Діти під час перебування в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку мають право:

на захист прав і свобод, визначених Конвенцією ООН про права дитини, на охорону життя, здоров'я і власного майна, повагу до їх гідності, вільне висловлювання власних поглядів і переконань;

на кваліфіковану медичну допомогу в разі захворювання або травмування;

самостійно обирати види діяльності, дозвілля, участь в освітніх, оздоровчих програмах закладів;

здобувати у передбачених законодавством випадках освіту згідно з державними стандартами освіти;

отримувати зазначені в путівці послуги з оздоровлення та відпочинку, в тому числі платні;

на раціональне харчування;

брати участь в управлінні дитячим закладом оздоровлення та відпочинку;

звертатися до адміністрації закладу для отримання інформації стосовно побуту, харчування, медичної допомоги, змісту освітніх, оздоровчих програм та програм відпочинку;

у разі виникнення конфліктної ситуації вимагати вжиття дієвих заходів, у тому числі заміни вихователя.

2. Діти під час перебування у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку зобов'язані виконувати правила внутрішнього розпорядку цих закладів.

Стаття 31. Права та обов'язки батьків або інших законних представників

1. Батьки або інші законні представники дітей мають право:

ознайомитися із статутом дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, правилами перебування дитини у закладі, змістом освітніх, оздоровчих, медичних програм або програм відпочинку, в яких братиме участь дитина;

захищати права та законні інтереси дитини в разі отримання від неї відповідної інформації;

звертатися до адміністрації дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, його засновника (власника), органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, утворених ними комісій,

інших робочих органів з питання поліпшення роботи дитячого закладу оздоровлення та відпочинку.

2. Батьки або інші законні представники дітей зобов'язані:

забезпечити дитину на час перебування у дитячому закладі оздоровлення та відпочинку необхідним одягом, взуттям, засобами гігієни;

провести з дитиною превентивну роботу щодо запобігання шкідливим звичкам;

забезпечити проходження дитиною медичного обстеження;

надавати інформацію працівникам дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, особам, які супроводжують дітей, про індивідуальні особливості дитини;

відвідувати дитину в закладі та у терміни, визначені у путівці, забрати її із закладу;

відшкодувати заподіяні дитячому закладу оздоровлення та відпочинку збитки внаслідок недисциплінованої поведінки дитини;

у разі прийняття рішення адміністрацією дитячого закладу оздоровлення та відпочинку про дострокове відправлення дитини до постійного місця проживання за недисциплінованість та у разі неможливості батьків або інших законних представників забрати дитину з дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, відшкодувати витрати, понесені цим закладом, на супроводження дитини до постійного місця проживання.

Стаття 32. Працівники дитячих закладів оздоровлення та відпочинку

1. Призначення керівників дитячих закладів оздоровлення та відпочинку здійснюється засновниками (власниками) з числа осіб, які мають, як правило, вищу освіту за профілем (охорона здоров'я, освіта, спорт, культура) і стаж роботи з дітьми не менше п'яти років.

Прийняття на роботу працівників, які безпосередньо працюють з дітьми, здійснюється з числа осіб, які мають відповідну освіту.

Добір на роботу інших працівників дитячих закладів оздоровлення та відпочинку здійснюється відповідно до законодавства.

2. Лікарі та медичні працівники, які направляються на роботу в дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, повинні мати відповідну кваліфікацію, підготовку та стаж практичної роботи не менше трьох років. Контроль за відбором та направленням медичного персоналу до дитячих закладів оздоровлення та відпочинку покладається на керівника територіальної або відомчої медичної установи та керівника дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, які несуть відповідальність за професійну діяльність таких фахівців.

3. Для роботи в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку в літній час та під час канікул можуть залучатися студенти педагогічних, медичних та інших навчальних закладів.

4. Сезонні працівники дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, які безпосередньо працюють з дітьми, на час роботи безоплатно забезпечуються помешканням.

5. Сезонні працівники дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, які безпосередньо працюють з дітьми, забезпечуються харчуванням. Розмір плати за харчування встановлюється засновником (власником) закладу.

Вартість харчування працівників повинна відповідати нормам, встановленим центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.

6. Умови і розмір оплати праці працівників дитячих закладів оздоровлення та відпочинку державної та комунальної форми власності визначаються законодавством.

7. Умови і розмір оплати праці працівників приватних дитячих закладів оздоровлення та відпочинку встановлюються засновником (власником) згідно із законодавством.

8. Засновники (власники) мають право встановлювати розмір оплати праці працівників дитячого закладу оздоровлення та відпочинку відповідно до галузевих тарифних ставок.

9. Частина дев'яту статті 32 виключено

10. Оплата праці працівників, які направлені та прийняті на роботу до дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, у тому числі педагогічних і медичних працівників, здійснюється відповідно до законодавства. За педагогічними і медичними працівниками, які

направляються на роботу до сезонного дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, зберігається основне місце роботи та безперервний трудовий стаж.

Стаття 33. Права, обов'язки та відповідальність працівників дитячого закладу оздоровлення та відпочинку

1. Працівники дитячого закладу оздоровлення та відпочинку в межах покладених на них обов'язків несуть персональну відповідальність відповідно до законодавства за безпеку життя і здоров'я дітей, які оздоровлюються та відпочивають у цьому закладі, за якість та повноту виконання навчальних та виховних програм, які реалізуються в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку.

2. Працівники дитячого закладу оздоровлення та відпочинку мають право на:

внесення пропозицій щодо поліпшення оздоровчо-виховного процесу, процесу відпочинку, подання на розгляд керівництва та педагогічної ради пропозицій щодо морального та матеріального заохочення дітей, застосування стягнень до тих, хто порушує правила внутрішнього розпорядку закладу;

вибір форм підвищення кваліфікації, необхідної для продовження трудової діяльності у такому закладі;

участь у роботі методичних об'єднань, нарад, зборів, інших органів самоврядування дитячого оздоровчого закладу, у заходах, пов'язаних з організацією оздоровчо-виховної роботи;

вибір педагогічно обґрунтованих форм, методів, засобів роботи з дітьми;

соціальне та матеріальне заохочення;

об'єднання у професійні спілки, участь у громадських організаціях, діяльність яких не заборонена законодавством.

3. Працівники дитячого закладу оздоровлення та відпочинку зобов'язані:

педагогічні та медичні працівники - перед початком роботи пройти спеціальну курсову підготовку та бути атестованими відповідно до нормативів атестації педагогічних та медичних працівників дитячого закладу оздоровлення та відпочинку. Нормативи, порядок проходження спеціальної курсової підготовки та атестації педагогічних та медичних працівників дитячого закладу оздоровлення та відпочинку затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей, з урахуванням пропозицій центрального органу виконавчої влади, що

забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти, та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я;

при прийнятті на роботу надати документ про проходження обов'язкового медичного огляду, який дає право працювати з дітьми;

дотримуватися вимог статуту (положення) дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, виконувати правила внутрішнього розпорядку та посадові обов'язки;

берегти життя та здоров'я дітей, захищати їх інтереси, пропагувати здоровий спосіб життя;

виконувати накази та розпорядження директора закладу.

Стаття 34. Державний контроль за діяльністю дитячих закладів оздоровлення та відпочинку

1. Державний контроль за діяльністю дитячих закладів оздоровлення та відпочинку незалежно від підпорядкування, типу та форми власності закладів здійснюють:

центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей;

міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, до сфери управління яких належать дитячі заклади оздоровлення та відпочинку;

Рада міністрів Автономної Республіки Крим;

обласні, Київська та Севастопольська міські, районні державні адміністрації.

2. Формою державного контролю є державна атестація дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, яка проводиться в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

У разі виявлення порушень у діяльності дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, що можуть вплинути на стан здоров'я дітей, атестація проводиться позачергово.

За результатами атестації закладу присвоюється вища, перша, друга або третя категорія. Порядок присвоєння категорій визначається Кабінетом Міністрів України.

Розділ VI. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ ДІТЕЙ

Стаття 35. Міжнародне співробітництво у сфері оздоровлення та відпочинку дітей

1. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування у межах своїх повноважень можуть укладати договори про співробітництво з відповідними органами, установами та організаціями іноземних держав у

сфері оздоровлення та відпочинку дітей відповідно до законодавства України.

2. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку можуть надавати послуги з оздоровлення та відпочинку дітям іноземних держав згідно з договорами, укладеними з іноземними юридичними і фізичними особами.

3. Кошти, отримані від надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітям іноземних держав, використовуються дитячими закладами оздоровлення та відпочинку згідно із законодавством.

РОЗДІЛ VII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2009 року.

2. До приведення законодавства України у відповідність із цим Законом законодавчі та інші нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України у шестимісячний термін з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

розробити нормативно-правові акти, передбачені цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування органами виконавчої влади прийнятих ними нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

ДЕРЖАВНИЙ СОЦІАЛЬНИЙ СТАНДАРТ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ ДІТЕЙ

(затверджений наказом Міністерства у справах сім'ї, молоді і спорту від 13 серпня 2009 р. № 2881 та зареєстрований в Міністерстві юстиції

України 10 вересня 2009 р. за № 854/16870)

(Витяг)

I. Загальні положення

1.1. Державний соціальний стандарт оздоровлення та відпочинку дітей (далі - Стандарт) - комплекс соціальних норм і нормативів, на базі яких визначаються рівні основних державних соціальних гарантій щодо забезпечення послугами з оздоровлення та відпочинку дітей.

Соціальні норми і нормативи у сфері оздоровлення та відпочинку дітей - сукупність показників обов'язкового забезпечення потреб дітей в організації оздоровлення та відпочинку, послуг з оздоровлення та відпочинку.

Послуги з оздоровлення - комплекс спеціальних заходів соціального, виховного, медичного, гігієнічного, спортивного характеру, що надаються дитячим закладом оздоровлення та відпочинку і спрямовані на відновлення та поліпшення фізичного і психічного стану здоров'я дитини.

Послуги з відпочинку - заходи, спрямовані на організацію дозвілля дітей з дотриманням періоду активного та пасивного відпочинку, організацію раціонального харчування та забезпечення відповідними до вимог законодавства умовами проживання.

1.2. Стандарт встановлює вимоги до показників необхідного забезпечення потреб дітей в організації оздоровлення та відпочинку, послуг з оздоровлення та відпочинку.

1.3. Стандарт застосовується з метою реалізації прав дітей на забезпечення потреб дітей в організації оздоровлення та відпочинку, отримання послуг з оздоровлення та відпочинку.

1.4. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку усіх типів, форм власності та підпорядкування повинні дотримуватися Стандарту.

1.5. Об'єктами Стандарту є умови розміщення, перебування дітей у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку дітей та надання послуг з оздоровлення та відпочинку.

1.6. Цей Стандарт містить:
соціальні норми і нормативи у сфері оздоровлення та відпочинку дітей;

перелік, зміст та обсяги послуг з оздоровлення та відпочинку дітей;
вимоги до надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітей.

III. Перелік, зміст та обсяги послуг з оздоровлення та відпочинку дітей

3.1. Базовий перелік послуг з оздоровлення та відпочинку дітей:
розміщення та проживання;
організація харчування;
організація виховної діяльності та дозвілля;
послуги з організації фізкультурно-спортивної діяльності; медичне обслуговування;

психологічні послуги (для закладів з кількістю дітей понад 240 осіб);
організація навчального процесу (для Центрів та закладів з цілорічним функціонуванням);

інформаційні послуги.

3.2. Перелік видів послуг з організації виховної діяльності та дозвілля: організація діяльності гуртків і клубів за інтересами, дитячих студій, творчих

майстерень тощо - не менше одного заняття на тиждень;
проведення олімпіад, конкурсів знань, виставок технічної та художньої творчості, зустрічей з діячами науки тощо - під час проведення профільних змін;

організація розвивальних та інтелектуальних ігор - відповідно до плану роботи закладу;

організація краєзнавчої та екологічної роботи - під час проведення профільних змін;

проведення дискотек, танцювальних вечорів, концертів художньої самодіяльності - не рідше одного разу на тиждень;

організація дитячих свят (відкриття та закриття зміни, пам'ятні дати тощо) - відповідно до плану роботи закладу;

організація екскурсій - не менше двох разів на зміну; батьківські дні - один раз на зміну;

демонстрація художніх і науково-популярних фільмів, відеофільмів, мультфільмів, які відповідають віку дітей та не суперечать нормам суспільної моралі (крім закладів відпочинку), - не рідше одного разу на тиждень;

організація перегляду спектаклів театрів юного глядача, театрів для дітей та інших творчих колективів (крім закладів відпочинку) - за можливості;

організація виступів музичних і музично-танцювальних колективів (крім закладів відпочинку) - за можливості.

3.3. Перелік видів послуг з організації фізкультурно-спортивної діяльності: проведення занять з ранкової гігієнічної гімнастики - щоденно; проведення змагань, занять з фізичної культури та спорту, організація

спортивних свят - відповідно до плану роботи закладу;

проведення занять із плавання у відкритих та закритих водоймах - за можливості;

проведення піших туристичних походів - не рідше одного разу на зміну.

3.4. Перелік видів медичного обслуговування:

формування груп здоров'я згідно з медичними довідками дітей - на початку зміни;

спостереження медичними працівниками дитячих закладів оздоровлення та відпочинку за станом здоров'я дітей - систематично;

надання відповідними фахівцями невідкладної медичної допомоги - у випадку хвороби дитини;

проведення консультацій або бесід з питань здорового способу життя, в тому числі щодо профілактики інфекційних і неінфекційних хвороб, харчових і

нехарчових отруєнь, запобігання випадкам травматизму, попередження шкідливих звичок - відповідно до плану роботи;

забезпечення консультативного прийому лікарями закріплених територіальних лікувально-профілактичних закладів та надання медичної допомоги в умовах стаціонару за місцезнаходженням дитячих закладів оздоровлення та відпочинку - у разі хвороби дитини;

проведення медичних процедур у дитячих закладах оздоровлення санаторного типу - відповідно до статуту (положення) закладу;

огляд дітей на наявність корости і педикульозу - на початку зміни та за потребою;

проведення антропометрії - на початку та наприкінці оздоровчої зміни; профілактична робота щодо запобігання спалахам інфекційних захворювань та харчових отруєнь; санація ротової порожнини; лікувальна фізкультура; масаж; фізіотерапевтичні процедури - на початку зміни та за потребою;

оцінка ефективності оздоровлення - наприкінці оздоровчої зміни.

3.5. Перелік видів психологічних послуг:

проведення профілактичної роботи з дітьми з метою запобігання або усунення негативних психологічних чинників, що впливають на міжособистісні стосунки та формування тимчасового дитячого колективу - за потребою;

психологічна корекція поведінки дітей шляхом проведення індивідуальної або групової роботи - за потребою;

психологічні тренінги, спрямовані на вироблення умінь і навичок соціальної адаптації до існуючих умов, - відповідно до плану роботи дитячого закладу;

психологічне консультування дітей з особистісних та міжособистісних питань - за потребою;

надання психологічної підтримки дітям, які зазнали стресових ситуацій унаслідок техногенних аварій, катастроф, стихійного лиха тощо, - за потребою.

3.6. Організація навчального процесу забезпечується згідно з державними стандартами освіти.

3.7. Зміст та обсяги інформаційних послуг:

інформування батьків або інших законних представників дітей про їх права та обов'язки, правила перебування дитини у закладі, ознайомлення зі

змістом освітніх, оздоровчих, медичних програм або програм відпочинку, в яких братиме участь дитина, - на початку зміни та за потребою;

інформування дітей про режим роботи закладу, правила внутрішнього розпорядку, техніки безпеки, розміщення на території дитячого закладу оздоровлення та відпочинку об'єктів інфраструктури закладу - на початку зміни та за потребою;

надання дітям інформації стосовно побуту, харчування, медичної допомоги, змісту освітніх, оздоровчих програм та програм відпочинку - систематично.

IV. Вимоги до надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітей

При наданні послуг повинні забезпечуватися:

повна безпека для життя і здоров'я дітей, дотримання вимог санітарного законодавства, правил протипожежної безпеки, дотримання заходів з

профілактики травматизму і попередження нещасних випадків;

захист від будь-яких форм експлуатації, насильства з боку педагогічних та інших працівників дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, пропаганди релігійних конфесій;

безперешкодне користування дітьми матеріально-технічною, культурно-спортивною, оздоровчою, навчально-виробничою, науковою базою дитячого закладу оздоровлення та відпочинку;

добровільний вибір дитиною видів діяльності та дозвілля.

ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ДИТЯЧИЙ ЗАКЛАД ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ

(затверджене постановою Кабінету Міністрів України

від 28 квітня 2009 р. № 422)

(Витяг)

Загальна частина

1. Дитячий заклад оздоровлення та відпочинку (далі - дитячий заклад) - постійно або тимчасово діючий, спеціально організований або пристосований заклад, призначений для оздоровлення, відпочинку, розвитку дітей, що має визначене місце розташування, матеріально-технічну базу, кадрове забезпечення та технології для надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітей відповідно до державних соціальних стандартів надання послуг з оздоровлення та відпочинку.

Дія цього Положення поширюється на дитячі заклади незалежно від підпорядкування та форми власності.

2. Дитячий заклад у своїй діяльності керується Конституцією і законами України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, іншими нормативно-правовими актами, цим Положенням і власним статутом (положенням).

Організаційно-правові засади діяльності дитячого закладу

3. Дитячі заклади можуть функціонувати як юридичні особи або не мати статусу юридичної особи і перебувати у складі підприємств, установ та організацій як їх філії чи структурні підрозділи.

4. Дитячий заклад діє на підставі статуту (положення), розробленого відповідно до цього Положення, що затверджується засновником (власником).

5. У дитячому закладі період оздоровчої зміни становить не менш як 21 день, протягом якого дитина отримує послуги з оздоровлення та відпочинку, а період відпочинкової зміни становить не менш як 14 днів.

6. Дитячий заклад приймає на оздоровлення та відпочинок дітей віком від 7 до 18 років, які перебувають у зазначених закладах самостійно. Також можуть бути організовані спеціальні зміни оздоровлення та відпочинку для дітей віком від 4 до 6 років, які перебувають із батьками або іншими законними представниками. Приймання дітей до дитячого закладу здійснюється з урахуванням віку та стану здоров'я дитини.

7. За своєю організаційно-правовою формою дитячий заклад може бути державної, комунальної або приватної форми власності. Дитячий заклад може утворюватися центральними, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, професійними спілками, фондами, підприємствами, установами, організаціями, громадянами та їх об'єднаннями з урахуванням соціально-економічних, національних, культурно-освітніх потреб і за наявності необхідної матеріально-технічної та науково-методичної бази, кадрового забезпечення відповідно до законодавства.

8. Засновник (власник) дитячого закладу забезпечує його функціонування, комплектування інвентарем, технічним та іншим обладнанням відповідно до державних соціальних стандартів оздоровлення та відпочинку дітей.

Порядок прийому дітей до дитячого закладу

9. До дитячого закладу діти можуть прибувати з батьками або іншими законними представниками чи у складі груп з особами, які їх супроводжують.

10. Приймання дітей до закладу здійснюється на підставі путівки та за наявності медичної довідки встановленого зразка, затвердженого МОЗ.

11. Путівка до дитячого закладу - це документ, який засвідчує право дитини на отримання послуг з оздоровлення та відпочинку, умови перебування в такому закладі і визначає вартість та перелік послуг з оздоровлення та відпочинку для однієї дитини в конкретному закладі.

12. З урахуванням віку та інтересів дітей у дитячому закладі можуть створюватися групи (загони), наповнюваність яких визначається типовими штатними нормативами та державними санітарними правилами і нормами улаштування, утримання і організації режиму діяльності дитячих закладів.

13. Оздоровчо-виховний процес та процес відпочинку у дитячому закладі здійснюється з урахуванням індивідуальних можливостей, інтересів і здібностей дітей, їх віку, психофізичних особливостей та стану здоров'я.

14. Відрахування дитини з дитячого закладу здійснюється за бажанням батьків або інших законних представників чи на підставі медичного висновку про стан здоров'я дитини, що унеможлиблює її перебування в дитячому закладі.

Негайне відрахування дитини із дитячого закладу та відправлення до місця постійного проживання здійснюється за рахунок батьків або інших законних представників на підставі рішення педагогічної ради дитячого закладу у разі неодноразового та/або грубого порушення вимог внутрішнього розпорядку дитячого закладу.

Організація оздоровчо-виховного процесу та процесу відпочинку, харчування та медичного обслуговування у дитячому закладі

15. Працівники дитячого закладу відповідно до своїх функціональних повноважень несуть відповідальність за збереження життя та здоров'я дітей, які перебувають в ньому.

16. Надання дітям та працівникам дитячого закладу медичної допомоги на дошпитальному етапі та лікування здійснюється медичними працівниками такого закладу.

Надання дітям та працівникам дитячого закладу невідкладної медичної допомоги, зокрема стаціонарної, здійснюється територіальним лікувально-профілактичним закладом, закріпленим за дитячим закладом.

17. Споруди, будівлі та інші приміщення дитячого закладу повинні відповідати санітарно-гігієнічним нормам та вимогам пожежної безпеки.

У кожному приміщенні на видному місці розміщується план евакуації у разі пожежі чи стихійного лиха, затверджений директором дитячого закладу.

18. Дитячий заклад забезпечує збалансоване харчування дітей, необхідне для їх нормального росту і розвитку, із дотриманням вимог щодо якості та безпеки продукції, визначених нормативними документами.

19. Дитячий заклад може організовувати роботу гуртків, груп та інших творчих об'єднань за межами закладу у місцях, призначених для перебування дітей (спортивні бази, стадіони тощо).

20. У дитячому закладі створюються безпечні умови перебування дитини, забезпечується охорона її життя і здоров'я, особистого майна, надання медичної допомоги, страхування від нещасного випадку, виконання освітніх програм, організація змістовного дозвілля тощо.

Управління та кадрове забезпечення дитячого закладу

21. Дитячий заклад очолює директор, якого призначає на посаду і звільняє з посади засновник (власник) відповідно до законодавства.

22. Директор здійснює безпосереднє керівництво та контроль за діяльністю дитячого закладу.

23. Директор дитячого закладу:

затверджує календарний план роботи, режим дня з урахуванням типу закладу та правила внутрішнього розпорядку для дітей та працівників дитячого закладу;

організовує інструктаж працівників дитячого закладу з техніки безпеки, профілактики травматизму, запобігання нещасним випадкам з дітьми, дотримання санітарно-гігієнічних норм і правил, а також надання першої невідкладної допомоги;

забезпечує дотримання санітарно-гігієнічних, протипожежних норм і правил техніки безпеки;

здійснює контроль за оздоровчо-виховним процесом та процесом відпочинку, забезпечує створення належних умов для оздоровлення та відпочинку дітей;

розпоряджається в установленому порядку майном і коштами дитячого закладу, укладає договори, відкриває рахунки в банках або органах Державного казначейства;

представляє інтереси дитячого закладу на підприємствах, в установах та організаціях;

звітує перед засновником (власником) про результати діяльності дитячого закладу;

видає в межах своїх повноважень накази та розпорядження, організовує і контролює їх виконання;

забезпечує раціональний підбір і розстановку кадрів, затверджує посадові інструкції працівників дитячого закладу та штатний розпис за погодженням із засновником (власником);

вживає заходів заохочення та дисциплінарного впливу до працівників дитячого закладу;

несе відповідальність за виконання покладених на дитячий заклад завдань та за результатами фінансово-господарської діяльності дитячого закладу.

24. У дитячому закладі утворюється педагогічна рада, яку очолює директор дитячого закладу.

25. Педагогічна рада дитячого закладу розробляє календарний план роботи, розглядає питання щодо поліпшення роботи дитячого закладу, аналізує роботу членів педагогічного колективу, підбиває підсумки оздоровчих, відпочинкових змін, приймає рішення про відрахування дітей із дитячого закладу за порушення вимог внутрішнього розпорядку.

26. Робота педагогічної ради проводиться відповідно до потреб дитячого закладу. Засідання педагогічної ради проводяться у разі потреби, але не рідше ніж один раз на зміну.

27. На посади педагогічних працівників приймаються особи, які мають педагогічну освіту.

28. Лікарі та медичні працівники, які направляються на роботу в дитячі заклади, повинні мати відповідну кваліфікацію, підготовку та стаж практичної роботи не менш як три роки.

29. Для роботи в дитячих закладах в літній період та під час канікул можуть залучатися студенти педагогічних, медичних та інших навчальних закладів.

30. Під час оформлення на роботу працівники дитячого закладу проходять інструктаж з техніки безпеки, профілактики травматизму, запобігання нещасним випадкам з дітьми.

31. З кожним працівником дитячого закладу укладається трудовий договір згідно із законодавством.

Умови і розмір оплати праці працівників дитячих закладів державної та комунальної форми власності визначаються законодавством.

Умови і розмір оплати праці працівників приватних дитячих закладів встановлюються засновником (власником) згідно із законодавством.

Засновники (власники) мають право встановлювати розмір оплати праці працівників дитячого закладу відповідно до галузевих тарифних ставок.

Учасники процесу оздоровлення та відпочинку в дитячому закладі

32. До учасників процесу оздоровлення та відпочинку дітей належать діти, їх батьки або інші законні представники, працівники дитячого закладу, представники підприємств, установ та організацій - засновників (власників) дитячого закладу, представники професійних спілок та інших об'єднань громадян.

33. Працівники дитячого закладу мають право на:

внесення пропозицій щодо поліпшення оздоровчо-виховного процесу та процесу відпочинку;

вибір форм підвищення кваліфікації, необхідної для продовження трудової діяльності у такому закладі;

участь у роботі методичних об'єднань, нарад, зборів, інших органів самоврядування дитячого закладу, у заходах, пов'язаних з організацією оздоровчо-виховного процесу та процесу відпочинку;

вибір педагогічно-обґрунтованих форм, методів, засобів роботи з дітьми;

соціальне та матеріальне заохочення за сумлінне виконання покладених обов'язків;

об'єднання у професійні спілки, участь у громадських організаціях, діяльність яких не заборонена законодавством.

34. Працівники дитячого закладу зобов'язані:

педагогічні та медичні - перед початком роботи пройти спеціальну підготовку в порядку, встановленому Міністерством;

під час прийняття на роботу подати документ про проходження обов'язкового медичного огляду, який дає право працювати з дітьми та медичну книжку встановленого зразка;

дотримуватися вимог статуту (положення) дитячого закладу, виконувати правила внутрішнього розпорядку та посадові обов'язки;

берегти життя та здоров'я дітей, захищати їх інтереси, пропагувати здоровий спосіб життя;

виконувати накази і розпорядження директора дитячого закладу.

35. Діти під час перебування у дитячому закладі мають право:

на захист прав і свобод, визначених Конвенцією ООН про права дитини, на охорону життя, здоров'я і власного майна, повагу до їх гідності, вільне висловлювання власних поглядів і переконань;

на кваліфіковану медичну допомогу в разі захворювання або травмування; самостійно обирати види діяльності, дозвілля, участь в освітніх, оздоровчих програмах та програмах відпочинку дитячих закладів;
здобувати у передбачених законодавством випадках освіту згідно з державними стандартами освіти;

отримувати зазначені в путівці послуги з оздоровлення та відпочинку, зокрема платні;

на раціональне харчування;

брати участь в управлінні дитячим закладом;

звертатися до адміністрації дитячого закладу для отримання інформації стосовно побуту, харчування, медичної допомоги, змісту освітніх, оздоровчих програм та програм відпочинку;

у разі виникнення конфліктної ситуації вимагати вжиття дієвих заходів, зокрема заміни вихователя.

Діти під час перебування у дитячому закладі зобов'язані виконувати правила внутрішнього розпорядку такого закладу.

36. Батьки або інші законні представники дітей мають право: ознайомитися із статутом (положенням) дитячого закладу, правилами

перебування дитини у закладі, змістом освітніх, оздоровчих, медичних програм або програм відпочинку, в яких братиме участь дитина; захищати права та законні інтереси дитини;

звертатися до адміністрації дитячого закладу, його засновника (власника), органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, утворених ними комісій, інших органів з питання поліпшення роботи дитячого закладу.

37. Батьки або інші законні представники дітей зобов'язані: забезпечити дитину на час перебування у дитячому закладі необхідним

одягом, взуттям, засобами гігієни;

провести з дитиною превентивну роботу із запобігання шкідливим звичкам;

забезпечити проходження дитиною медичного обстеження;

подавати інформацію працівникам дитячого закладу, особам, які супроводжують дітей, про індивідуальні особливості дитини;

відвідувати дитину в дитячому закладі та у строк, визначений у путівці, забрати її з дитячого закладу;

відшкодувати заподіяні дитячому закладу збитки внаслідок недисциплінованої поведінки дитини;

у разі прийняття рішення педагогічною радою дитячого закладу про дострокове відправлення дитини до місця постійного проживання за

порушення вимог внутрішнього розпорядку дитячого закладу та у разі неможливості батьків або інших законних представників забрати дитину з дитячого закладу відшкодувати витрати, понесені таким закладом, на супроводження дитини до місця постійного проживання.

38. У дитячому закладі може бути утворений орган громадського самоврядування, до складу якого входять засновник (власник), адміністрація дитячого закладу, батьки та діти.

39. У дитячому закладі можуть функціонувати методичні об'єднання, до складу яких входять учасники оздоровчо-виховного процесу та процесу відпочинку та спеціалісти певного професійного напрямку.

Навчальне видання

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ВИХОВНА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В ДИТЯЧИХ ЗАКЛАДАХ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ

Методичні рекомендації для здобувачів першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти

Укладачі:

Боярська-Хоменко Анна Володимирівна,
доктор педагогічних наук, доцент,
Васильєва Світлана Олександрівна,
доктор педагогічних наук, професор

Відповідальна за випуск: Васильєва С.О.

Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності несуть автори